

RAPORT DE EVALUARE a implementării Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă în anul 2012

Autor: Petru Culeac

Acest studiu a fost elaborat în perioada mai - iunie 2013 în cadrul proiectului comun „Guvernare deschisă pentru o societate informată și activă”, implementat de Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT și Centrul de Jurnalism Independent (CJI), cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova.

DESPRE PROIECT

Proiectul își propune să contribuie la consolidarea guvernării transparente, responsabile și eficiente, prin perfecționarea proceselor decizionale, participative și de implicare socială orientate spre realizarea angajamentelor asumate în cadrul Parteneriatului Global pentru Guvernare Deschisă.

Obiectivul 1: Implementarea eficientă a angajamentelor asumate în cadrul Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă și perfecționarea politicilor de asigurare a guvernării transparente, responsabile și eficiente (Guvernare Deschisă)

Obiectivul 2: Sporirea calității și utilității datelor guvernamentale cu caracter public

Obiectivul 3: Creșterea gradului de informare/conștientizare a societății privind asigurarea Guvernării Deschise și utilizarea datelor publice în scopul responsabilizării și sporirii eficienței guvernării

Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT) și Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI), au constituit un parteneriat în scopul desfășurării în comun a activităților menite să perfecționeze politicile de asigurare a Guvernării Deschise, să sporească calitatea și utilitatea datelor guvernamentale care sînt deschise și să asigure aplicarea rezultatelor guvernării deschise în scopul responsabilizării și sporirii eficienței guvernării.

Astfel, proiectul are două componente esențiale:

- **Expertiză** - evaluare și monitorizare, identificarea problemelor și a deficiențelor, avansarea recomandărilor și soluțiilor de perfecționare a proceselor de guvernare transparentă și responsabilă, precum și stabilirea nivelului implementării angajamentelor care derivă din Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă;
- **Advocacy** – informare și instruire a reprezentanților organizațiilor neguvernamentale și ai instituțiilor mass-media, comunicarea publică a evoluțiilor și evenimentelor/aspectelor importante privind Guvernarea Deschisă, deschiderea datelor și probleme conexe.

Produse elaborate în cadrul proiectului sunt accesibile pe paginile web www.e-democracy.md și www.ijc.md.

CUPRINS

SUMAR EXECUTIV	3
LISTA ABREVIERILOR	4
1. INTRODUCERE.....	5
2. METODOLOGIE	7
3. TRANSPARENȚA AUTORITĂȚILOR ÎN FURNIZAREA DATELOR PRIVIND REALIZAREA PLANULUI DE ACȚIUNI PENTRU O GUVERNARE DESCHISĂ	10
4. EVALUAREA IMPLEMENTĂRII ACȚIUNILOR PLANIFICATE ÎN PAGD ȘI A REZULTATELOR OBTINUTE ÎN ANUL 2012	11
OBIECTIVUL 1. Consolidarea integrității publice prin asigurarea unui proces decizional participativ/implicarea cetățenilor și creșterea transparenței în procesul de guvernare	12
ACȚIUNEA 1. Asigurarea transparenței în activitatea autorităților administrației publice și accesului la informația cu caracter public.....	13
ACȚIUNEA 2. Lansarea portalului on-line www.petitii.gov.md	20
ACȚIUNEA 3. Asigurarea procesului de reutilizare a informației din sectorul public, inclusiv dezvoltarea portalului guvernamental www.date.gov.md în calitate de ghișeu unic de acces la toate datele guvernamentale deschise.....	20
ACȚIUNEA 5. Valorificarea potențialului rețelelor de socializare pentru eficientizarea comunicării între autoritățile administrației publice centrale și cetățeni și stimularea procesului decizional participativ	23
ACȚIUNEA 6. Asigurarea transparenței decizionale în procesul de guvernare la nivel local	24
OBIECTIVUL 2 Gestionarea eficientă a resurselor publice prin sporirea transparenței cheltuielilor publice	25
ACȚIUNEA 8. Asigurarea transparenței bugetare	26
ACȚIUNEA 9. Sporirea transparenței în domeniul achiziției publice. Implementarea sistemului de e-Achiziții în sectorul public	27
OBIECTIVUL 3 Îmbunătățirea calității prestării serviciilor publice	29
ACȚIUNEA 10. Asigurarea prestării serviciilor publice de calitate prin reingineria proceselor și optimizarea procesului de prestare a serviciilor publice	30
5. ANALIZA RELAȚIEI DINTRE ANGAJAMENTELE MOLDOVEI ÎN PGD ȘI REZULTATELE ACȚIUNILOR REALIZATE	32
6. PROBLEME IDENTIFICATE ȘI RECOMANDĂRI	36
7. CONCLUZII.....	44
8. ANEXE	46
Anexa 1. Nivelul de realizare a PAGD prin prisma subacțiunilor planificate pentru anul 2012	46

SUMAR EXECUTIV

Raportul oferă o radiografie complexă a procesului de implementare a Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă în vederea evaluării gradului de realizare a activităților planificate și respectiv a angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă. Gradul de implementare a Planului de Acțiuni pentru anul 2012 este la un nivel mediu, de circa 55,05%. Nivelul de realizare a primului obiectiv „Consolidarea integrității publice prin asigurarea unui proces decizional participativ/implicarea cetățenilor și creșterea transparenței în procesul de guvernare” a fost de 53,86%. Al doilea obiectiv, „Gestionarea eficientă a resurselor publice prin sporirea transparenței cheltuielilor publice” a fost realizat în măsură de circa 73,01%. Cel de-al treilea obiectiv, „Îmbunătățirea calității prestării serviciilor publice” a fost atins în măsură de 12,5%. Concluzia este că procesul de implementare a guvernării deschise decurge anevoios, printre principalele cauze fiind insuficiența mecanismelor de monitorizare și control a realizării acțiunilor planificate, insuficiența resurselor umane, vizibilitatea redusă a inițiativelor de constituire a guvernării deschise, inerția autorităților publice și a societății.

LISTA ABREVIERILOR

PAGD	Planul de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă pe 2012 - 2013
PGD	Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă
AAP	Agenția Achiziții Publice
AAPC	Autoritățile administrației publice centrale
AAPL	Autoritățile administrației publice locale
APL	Administrația publică locală
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MAEIE	Ministerul Afacerilor Externe și a Integrării Europene
IT	Information Technology – Tehnologii Informaționale
TI	Tehnologii Informaționale
API	Application Programming Interface
CNP	Consiliul Național pentru Participare

1. INTRODUCERE

Antiteză a culturii secretului din instituțiile publice, guvernarea deschisă reprezintă o redefinire a relației dintre guvern și cetățeni¹ și include mai multe concepte complementare precum transparența decizională, accesul la informații și deschiderea datelor, participare și colaborare, inclusiv cu ajutorul tehnologiilor informaționale, care aplicate concertat au menirea de a asigura un grad mai mare de responsabilizare a instituțiilor guvernamentale, o utilizare mai eficientă a resurselor publice și pentru cetățeni, o calitate bună a actului guvernării. În pofida eforturilor de deschidere depuse în ultimii ani de autorități și societatea civilă, în multe domenii deschiderea autorităților rămâne a fi limitată și accesul la informațiile de interes public dificil, ceea ce face ca instituțiile publice să rămână și mai departe marcate de un deficit de responsabilitate în fața cetățenilor. Această situație e confirmată și de sondajele de opinie care arată scăderea încrederii populației în instituțiile publice². Cauzele deseori constau în nerespectarea termenelor de implementare a acțiunilor stabilite și implementarea defectuoasă a acestora. Astfel în scopul responsabilizării instituțiilor publice, este foarte importantă monitorizarea și evaluarea acțiunilor de implementare a planurilor de constituire a unei Guvernări Deschise și de realizare a angajamentelor Republicii Moldova asumate în cadrul Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă.

Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă (PGD) este o inițiativă globală de creștere a calității guvernelor prin îmbunătățirea actului de guvernare, sporirea transparenței instituțiilor publice și responsabilizarea acestora, oferirea instrumentelor IT necesare pentru abilitarea cetățenilor și îmbunătățirea interacțiunii dintre guverne și societatea civilă. Această inițiativă a fost lansată oficial în luna septembrie 2011, în cadrul Adunării Generale a ONU, de către cele opt state fondatoare (Brazilia, Indonezia, Mexic, Norvegia, Filipine, Africa de Sud, Marea Britanie, SUA)³. La 17 aprilie 2012, Republica Moldova s-a alăturat acestui efort global de îmbunătățire a guvernării,⁴ semnând Declarația de principii privind Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă⁵.

Pentru aderarea la PGD, Republica Moldova a elaborat Planul de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă pe anii 2012 – 2013, care a fost adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 195 din 04.04.2012, publicată în Monitorul Oficial nr.65-69/224 din 06.04.2012. Implementarea acestui plan de acțiuni a fost pusă în responsabilitatea autorităților administrației publice centrale, inclusiv Cancelaria de Stat și Centrul de Guvernare Electronică. Controlul asupra realizării Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă, a fost pus în sarcina Cancelariei de Stat, precum și a autorităților administrației centrale, cu suportul coordonatorilor pentru e-Transformare sau responsabililor desemnați pentru Date Guvernamentale Deschise⁶. În același timp, prin Hotărârea de Guvern respectivă se recomandă Consiliului Național pentru Participare, „să instituie un grup de lucru sectorial în scopul monitorizării implementării PAGD”.

¹ Lathrop, Daniel; Ruma, Laurel, eds., Open Government: Transparency, Collaboration and Participation in Practice

² Potrivit datelor Barometrului Opiniei Publice (noiembrie 2012), se atestă o scădere considerabilă a nivelului de încredere a cetățenilor în principalele instituții ale statului, crește nemulțumirea față de combaterea corupției și asigurarea executării legilor, <http://www.ipp.md/libview.php?l=ro&idc=156&id=624>

³ <http://www.opengovpartnership.org/about>

⁴ http://www.egov.md/index.php/ro/initiative/guvern-deschis#.UcK-v84cl_A

⁵ <http://www.opengovpartnership.org/open-government-declaration>

⁶ Hotărârea Guvernului nr. 195 din 04.04.2012

Scopul studiului este de a evalua implementarea Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă (PAGD) pe parcursul anului 2012 (Aprilie – Decembrie 2012). Obiectivele studiului sunt: să determine progresul realizat în implementarea PAGD în perioada de referință, să determine gradul de corelare dintre angajamentele PGD și rezultatele acțiunilor întreprinse de autoritățile RM, și să evidențieze problemele care împiedică implementarea eficientă și în timp util a acțiunilor date de PAGD. Studiul de asemenea propune recomandări pentru perioada următoare de implementare a Planului de Acțiuni. În afară de evaluarea implementării planului de acțiuni, studiul abordează tangențial și subiecte ce țin de gradul de deschidere a instituțiilor precum și gradul de deschidere a datelor publicate de instituțiile de stat.

Studiul dat este o primă încercare de a efectua o evaluare complexă și sistematizată a implementării Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă și arată tendințele existente în procesul de constituire a Guvernării Deschise în Republica Moldova. Pentru dezvoltarea unei imagini cât mai complete privind progresul și problemele existente în procesul de implementare a PAGD, a fost utilizată o metodologie ce include evaluarea unor indicatori de performanță cantitativi cât și evaluarea calitativă în baza interviurilor realizate cu reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale. Indicatorii cantitativi au fost măsurați în baza datelor colectate din surse publice dar și a informațiilor obținute în baza solicitărilor oficiale de la instituțiile de stat. Evaluarea calitativă a fost efectuată în baza informațiilor obținute din interviurile purtate cu un șir de reprezentanți ai ministerelor, Centrului de Guvernare Electronică, Grupului de Lucru Guvern Deschis al CNP.

Este important de menționat faptul că indicatorii de progres și performanță din PAGD, sunt insuficienți pentru măsurarea gradului de implementare a planului, fiind vag formulați și adesea nemăsurabili. La fel, formularea vagă a unor subacțiuni din PAGD, a făcut dificilă măsurarea obiectivă a gradului de realizare a acestora. Astfel, a fost necesară elaborarea unui set alternativ de indicatori de performanță în corespundere cu practicile existente la nivel internațional. Acești indicatori oferă posibilitatea de apreciere a nivelului de atingere a obiectivelor Planului de Acțiuni prin măsurarea gradului de realizare a acțiunilor și subacțiunilor planificate în PAGD.

În acest studiu au fost testați pentru prima dată o parte din indicatorii respectivi. Măsurarea tuturor indicatorilor nu a fost posibilă din cauza faptului că ei nu au fost planificați din start și prin urmare nu pot fi obținute datele corespunzătoare. Totuși, cu condiția îmbunătățirii mecanismelor de monitorizare curentă a implementării PAGD, acest cadru de evaluare și indicatorii elaborați pot fi utilizați la evaluarea post-implementare și trebuie încorporați la elaborarea următorului Plan de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă.

Subliniem faptul că acest studiu nu urmărește evaluarea calității activităților specifice întreprinse sau a impactului acestora, ci doar a gradului de realizare a acțiunilor propuse în PAGD. O evaluare a calității și impactului va fi oportună la finalizarea implementării planului de acțiuni pentru 2012-2013 dar și odată cu dezvoltarea în comunitatea științifică a unui cadru de evaluare a impactului politicilor de date deschise⁷.

⁷ Tim Davies, Notes on open government data evaluation and assessment frameworks, <http://www.opendataimpacts.net/2013/02/506/>

2. METODOLOGIE

Pentru evaluarea procesului de implementare a Planului de Acțiuni privind o Guvernare Deschisă (PAGD) a fost utilizată o metodologie mixtă care combină atât instrumente cantitative cât și calitative. Componenta cantitativă prevede evaluarea în baza măsurării unor indicatori de performanță, evaluarea calitativă fiind făcută în baza interviurilor realizate cu reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale.

Reieșind din obiectivele stabilite, studiul urmărește să răspundă la următoarele întrebări. În ce măsură au fost realizate subacțiunile din PAGD planificate a fi realizate în anul 2012? În ce măsură au fost atinse obiectivele PAGD? Care este gradul de corelare dintre angajamentele PGD și rezultatele acțiunilor întreprinse de autoritățile RM? Care sunt problemele care afectează implementarea acțiunilor planificate?

Cadrul de evaluare cuprinde următorii pași: studierea legislației ce se află la baza implementării PAGD; elaborarea instrumentelor evaluării (setul de indicatori, ghidul de interviu semi-structurat, lista surselor de informații); determinarea listei instituțiilor incluse în eșantionul studiat; colectarea informațiilor relevante prin monitorizarea saiturilor autorităților publice centrale; desfășurarea interviurilor selective cu reprezentanții AAPC; analiza informațiilor colectate; consolidarea concluziilor și elaborarea recomandărilor.

Dat fiind faptul că unele din subacțiunile planificate nu aveau indicatori de performanță clar definiți și măsurabili, iar unele subacțiuni erau formulate de o manieră vagă ce îngreuna măsurarea gradului lor de realizare, studiul are un anumit grad de subiectivitate, rezultat din aceste constrângeri. Pentru a da răspuns la prima și a doua întrebare a fost elaborat un set de indicatori de performanță pentru 40 subacțiuni⁸ planificate pentru anul 2012. Reieșind din faptul că unii din indicatorii nou elaborați nu fuseseră planificați la elaborarea PAGD mulți nu au fost utilizați în evaluare nefiind posibilă colectarea de date pentru aceștia. Totuși cadrul de evaluare respectiv, inclusiv indicatorii nou elaborați pot fi utilizați în evaluarea post-implementare dar și în următoarele versiuni ale Planului de Acțiuni, cu condiția planificării din timp a măsurării acestora.

Răspunsul la întrebarea a treia a fost formulat în baza analizei datelor acumulate privind acțiunile întreprinse și rezultatele obținute în 2012 comparativ cu principiile și obiectivele Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă. Ultima întrebare din acest studiu a fost răspunsă prin analiza datelor colectate în cadrul monitorizării procesului de implementare a PAGD dar și a informațiilor acumulate în cadrul interviurilor semi-structurate desfășurate cu un șir de reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale participante la procesul de implementare a PAGD.

Pentru obținerea informațiilor privind indicatorii măsurați au fost monitorizate saiturile web ale unui șir de autorități publice centrale, analizate rapoartele produse de instituțiile responsabile de implementarea subacțiunilor din PAGD precum și rapoartele elaborate de alte instituții relevante. Pentru un tablou mai complet al procesului de implementare a PAGD, dar și pentru triangularea datelor obținute au fost efectuate 9 interviuri semi-structurate cu reprezentanții autorităților administrației publice centrale responsabile de implementarea PAGD, reprezentanți ai CNP, Centrului de Guvernare Electronică, Banca Mondială. În cazul dificultăților de a găsi anumite

⁸ PAGD include 49 subacțiuni, din care 40 au fost planificate pentru anul 2012 și 9 subacțiuni pentru 2013

informații publice, au fost expediate cereri de acces la informații către Cancelaria de Stat, Centrul de Guvernare Electronică, Ministerul Mediului, Agenția Achiziții Publice și Agenția Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova, pentru a obține informații în conformitate cu Legea Nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație. Informațiile colectate au vizat în primul rând acele autorități care au fost menționate drept responsabile pentru implementarea acțiunilor respective din PAGD.

Pentru evaluarea subacțiunilor din plan ce se referă la autoritățile administrației publice centrale în general, a fost studiat un eșantion ce a inclus cele 16 ministere ale Republicii Moldova, ale căror pagini web și au fost monitorizate:

	AAPC	Adresa web
1.	Ministerul Economiei	http://www.mec.gov.md/
2.	Ministerul Finanțelor	http://minfin.md/
3.	Ministerul Justiției	http://justice.gov.md/
4.	Ministerul Afacerilor Interne	http://www.mai.gov.md/
5.	Ministerul Afacerilor Externe si Integrării Europene	http://www.mfa.gov.md/
6.	Ministerul Apărării	http://army.md/
7.	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	http://www.mdrc.gov.md/
8.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	http://maia.gov.md/
9.	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	http://www.mtid.gov.md/
10.	Ministerul Mediului	http://www.mediu.gov.md/
11.	Ministerul Educației	http://www.edu.md/
12.	Ministerul Culturii	http://www.mc.gov.md/
13.	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	http://www.mpsfc.gov.md/
14.	Ministerul Sănătății	http://www.ms.gov.md/
15.	Ministerul Tehnologiei, Informației și Comunicațiilor	http://www.mtic.gov.md/
16.	Ministerul Tineretului și Sportului	http://www.mts.gov.md/

Așadar, fiecare subacțiune din PAGD evaluată, a primit un scor procentual în baza următoarelor criterii. Pentru subacțiunile ce țin de adoptarea de acte legislative, implementarea unor măsuri unice, etc., s-a folosit următoarea metodă de apreciere: 100% pentru o subacțiune realizată deplin, 50% pentru o subacțiune realizată parțial și 0% pentru o subacțiune nerealizată. Subacțiunile realizate cu o anumită întârziere au fost marcate cu 100% dar cu remarca „Realizată cu întârziere”.

Subacțiunile care vizează simultan mai multe autorități ale administrației publice centrale, au fost marcate cu un scor calculat ca medie a scorurilor obținute de cele 16 ministere din eșantionul cercetării. În această situație, scorul subacțiunii reiese fie din gradul de realizare a prevederilor planificate de către instituțiile monitorizate, fie din raportul numărului ministerelor care au realizat subacțiunea în cauză versus numărul ministerelor care nu au realizat-o. Astfel scorul acestor subacțiuni poate varia de la de la 0% la 100%.

Gradul de realizare a fiecărui obiectiv din PAGD este calculat ca medie procentuală a scorurilor obținute de subacțiunile planificate pentru atingerea acestui obiectiv: $O_x = (sa_1 + sa_2 + \dots + sa_n) / n$. Nivelul

de realizare a întregului Plan de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă este calculat ca medie procentuală a scorurilor tuturor subacțiunilor planificate.

Pentru evaluarea gradului de realizare a subacțiunilor 1.1 și 1.3 din PAGD a fost construit un sub-set de indicatori în baza prevederilor din „Regulamentul privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet”⁹ și „Regulamentul cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional”¹⁰. Realizarea sau nerealizarea acestor indicatori a fost testată prin analiza a două-trei mostre de informații extrase aleator de pe saiturile monitorizate. În baza acestor indicatori fiecare instituție monitorizată a obținut un scor mediu care reflectă gradul de realizare a prevederilor regulamentelor menționate și a subacțiunilor respective.

⁹ Hotărârea Guvernului nr.188 din 03.04.2012

¹⁰ Hotărârea Guvernului nr.96 din 16.02.2010

3. TRANSPARENȚA AUTORITĂȚILOR ÎN FURNIZAREA DATELOR PRIVIND REALIZAREA PLANULUI DE ACȚIUNI PENTRU O GUVERNARE DESCHISĂ

În procesul de efectuare a evaluării au fost contactate un șir de autorități ale administrației publice centrale pentru a le fi solicitate date și informații de interes public dar și pentru efectuarea interviurilor cu unii reprezentanți ai acestor instituții. Cereri de acces la informații în conformitate cu Legea Nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, au fost expediate către Cancelaria de Stat, Centrul de Governare Electronică, Ministerul Mediului, Agenția Achiziții Publice și Agenția Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova. Au fost realizate nouă interviuri semi-structurate cu reprezentanții autorităților administrației publice centrale, reprezentanți ai CNP, Centrului de Governare Electronică și Băncii Mondiale.

În general atitudinea autorităților contactate a fost una deschisă și cooperantă, atât în privința cererilor de informații cât și în privința efectuării interviurilor. Majoritatea autorităților cărora le-au fost solicitate informații de interes public, au răspuns prompt și în termenele stabilite. Unica excepție este Cancelaria de Stat care până la încheierea acestei evaluări nu a prezentat informațiile solicitate.

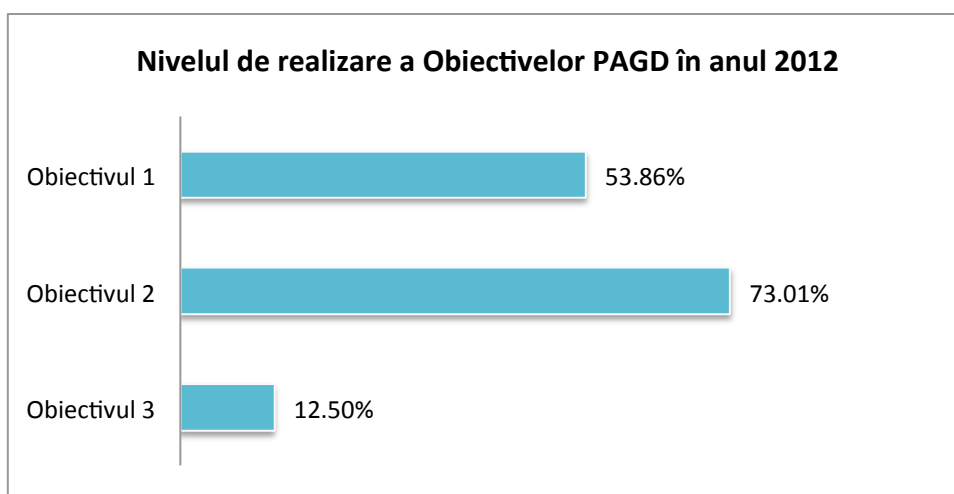
În afară de acest lucru, mai sunt câteva remarci care trebuie făcute privind interacțiunea autorităților cu cetățenii. În primul rând trebuie menționată dificultatea de contactare telefonică a unor instituții, în pofida încercărilor multiple efectuate la diferite ore ale zilei. Acest lucru este regretabil în cazul funcționarilor individuali și inacceptabil dacă este vorba despre anticamerele instituțiilor respective, care în calitatea lor de prim punct de contact ar trebui să fie mai accesibile cetățenilor, fără a fi nevoie de eforturi supraomenești în acest sens.

O altă remarcă ține de deficiențele de comunicare în interiorul unor instituții. În cazul unor ministere contactate telefonic, pentru a obține informații privind coordonatorii de e-Transformare, sau a responsabililor pentru consultări cu publicul, reprezentanții anticamerei nu cunoșteau cine sunt aceste persoane.

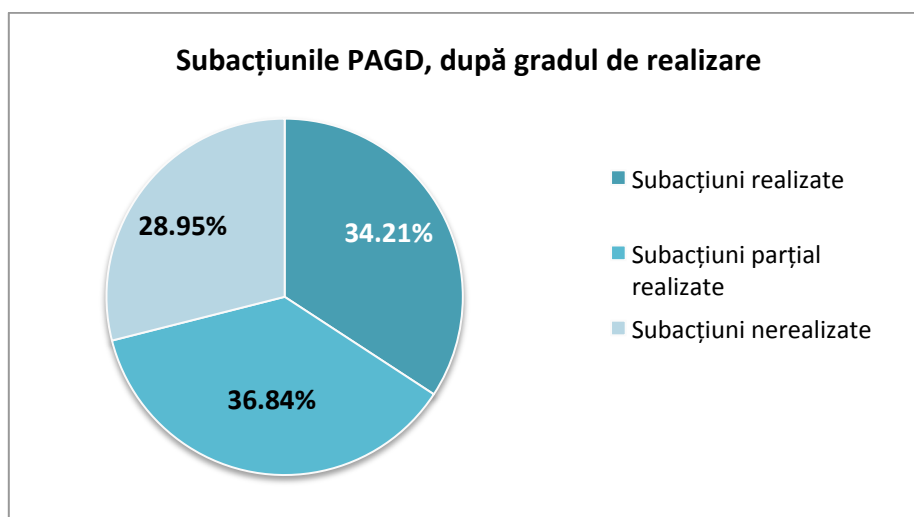
O ultimă remarcă se referă la cel puțin o instituție a AAPC, pe saitul căreia nu sunt adresele de email a funcționarilor instituției sau o adresă email pentru comunicarea cu cetățenii. Pe saitul instituției respective este doar o singură adresă email, destinată, după cum ni s-a comunicat, doar pentru primirea informațiilor pentru buletinul acestei instituții. Trebuie recunoscut că funcționarii acestei instituții au manifestat deschidere pentru cooperare, dar au recomandat utilizarea faxului și nu a emailului pentru a face comunicarea mai eficientă.

4. EVALUAREA IMPLEMENTĂRII ACȚIUNILOR PLANIFICATE ÎN PAGD ȘI A REZULTATELOR OBTINUTE ÎN ANUL 2012

Evaluarea implementării Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă, arată că gradul de realizare a subacțiunilor planificate pentru 2012 este în medie de 55.05%, ceea ce înseamnă că procesul de implementare a unei guvernări deschise decurge destul de anevoios. Obiectivele planului au fost realizate în felul următor: în proporție de circa 53,86% a fost realizat obiectivul întâi ce ține de „Consolidarea integrității publice prin asigurarea unui proces decizional participativ/implicarea cetățenilor și creșterea transparenței în procesul de guvernare”. Într-o măsură mai mare, de circa 73,01%, a fost atins cel de-al doilea obiectiv, „Gestionarea eficientă a resurselor publice prin sporirea transparenței cheltuielilor publice”. Cel de-al treilea obiectiv, „Îmbunătățirea calității prestării serviciilor publice” a fost atins doar în măsură de 12,5%.

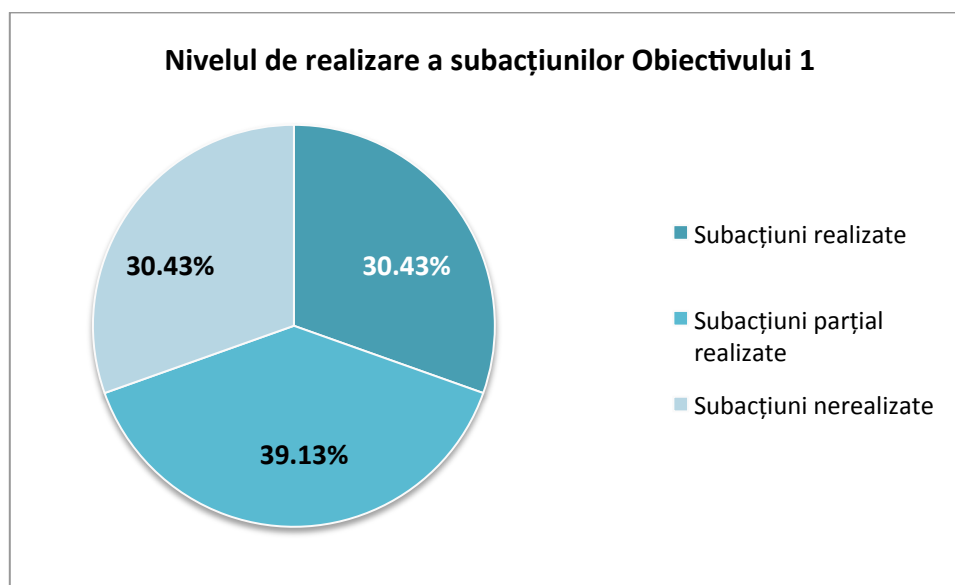

Din cele 40 subacțiuni planificate pentru 2012, două subacțiuni (3.11 și 8.7) nu au fost luate în calcul, din cauza imposibilității de colectare a datelor. Așadar, din totalul celor 38 subacțiuni evaluate, au fost realizate 13 subacțiuni (34.21%), dintre care 2 subacțiuni cu întârziere. Un număr de 14 subacțiuni (36,84%) au fost realizate parțial, gradul de finalizare a acestora fiind de la 12,5% până la 87,5%. Au rămas nerealizate 11 subacțiuni (28,95%).

OBIECTIVUL 1. Consolidarea integrității publice prin asigurarea unui proces decizional participativ/implicarea cetățenilor și creșterea transparenței în procesul de guvernare

Obiectivul unu, a fost atins în măsură de 53,86%. Din 23 subacțiuni evaluate¹¹, au fost realizate 7 subacțiuni (30,43%), parțial realizate – 9 subacțiuni (39,13%) și 7 subacțiuni (30,43%) nu au fost realizate.

Printre principalele realizări sunt elaborarea proiectului de lege cu privire la reutilizarea informației din sectorul public, elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului pentru aplicarea Legii cu privire la reutilizarea informațiilor sectorului public, publicarea pe portalul de date geospațiale www.geoport.md a informației privind locația autorităților publice și a structurilor subordonate ale acestora aflate la alte adrese, începutul publicării actelor aprobate de către autoritățile administrației publice locale pe www.actelocale.md. În afară de acestea a fost organizată o competiție de selectare a aplicațiilor care utilizează date guvernamentale deschise și a fost elaborat „Ghidul de utilizare a rețelelor de socializare de către autoritățile administrației publice”.

Nu toate ministerele au publicat rapoarte privind implementarea Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă. Nu se respectă în întregime prevederile legislației privind informația care trebuie publicată pe site-ul oficial al ministerelor, în special cea care ține de transparența decizională. Circa 75% din ministere nu respectă în întregime prevederea privind publicarea declarațiilor cu privire la venituri și proprietate a conducerii instituției. Chiar dacă site-urile la toate instituțiile monitorizate conțin informații privind modalitățile prin care cetățenii pot contacta reprezentanții AAPC, în majoritatea cazurilor lipsesc informații privind procedurile de depunere a petițiilor de către cetățeni.

¹¹ Pentru atingerea obiectivului 1, în anul 2012 au fost planificate 24 subacțiuni. Au fost colectate date privind gradul de realizare a unui număr de 23 de acțiuni care au și fost luate în calcul la evaluarea gradului de realizare a obiectivului. Una din acțiuni (3.11) nu a fost luată în calcul la evaluarea nivelului de realizare a obiectivului dat, datorită caracterului vag al formulării subacțiunii respective și imposibilitatea rezultată de a evalua realizarea acestei subacțiuni în baza răspunsurilor obținute de la instituția de stat responsabilă.

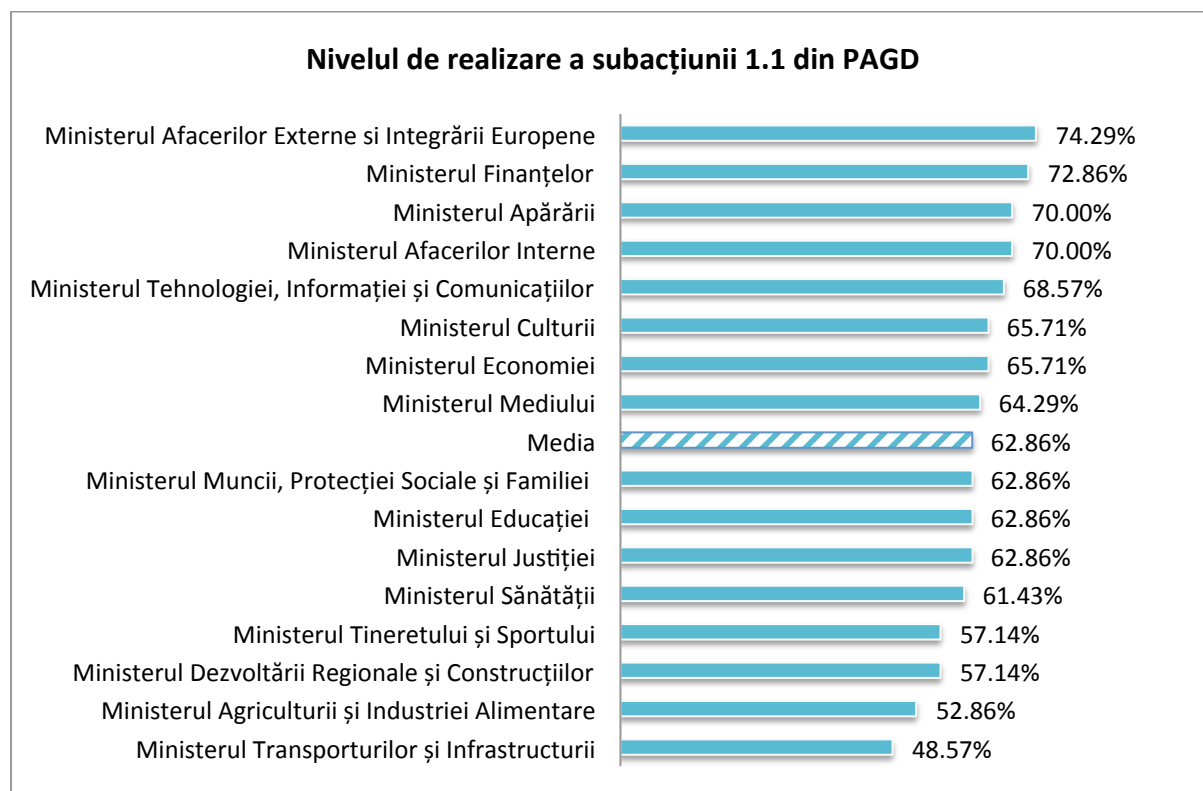
Cele mai respectate prevederi sunt cele ce țin de publicarea informațiilor despre structura și conducerea organizației, a știrilor privind vizitele oficiale, deplasările de serviciu și manifestațiile oficiale organizate, dar și a informațiilor privind funcțiile vacante.

Există restanțe și la ajustarea cadrului legal. Nu au fost realizate subacțiunile ce țineau de elaborarea sau amendarea unor regulamente precum „Ghidul metodologic pentru autoritățile administrației publice în vederea publicării informației cu privire la protecția mediului înconjurător și calitatea mediului” și „Regulamentul privind Sistemul de poștă electronică al autorităților administrației publice”.

ACȚIUNEA 1. Asigurarea transparenței în activitatea autorităților administrației publice și accesului la informația cu caracter public

Subacțiunea 1.1

Consolidarea capacităților de executare a reglementării privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet și a reglementării cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, prin publicarea în termene utile și format corespunzător a informațiilor publice relevante cu privire la activitatea instituțiilor	Realizată parțial	62,86%
--	-------------------	--------

Nivelul de realizare a subacțiunii respective este redat de media procentuală a scorurilor celor 16 ministere monitorizate și este aproximativ 62,86% (22 puncte dintr-un total posibil de 35 puncte). Din cele 16 AAPC monitorizate, cele mai mari scoruri au fost obținute de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (26 puncte din 35, sau ~74,29%) și Ministerul Finanțelor (25,5 puncte din 35, sau ~72,86%). Cele mai mici scoruri dintre instituțiile monitorizate au fost obținute de

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor (17 puncte din 35, sau ~48,57%) și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (18,5 puncte din 35, sau ~52,86%).

Pentru evaluarea nivelului de realizare a acestei subacțiuni a fost monitorizată respectarea prevederilor din următoarele documente: „Regulamentul privind paginile oficiale ale AAP în rețeaua Internet” (HG nr. 188 din 03.04.2012) și „Regulamentul cu privire la implementarea Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional” (HG nr.96 din 16.02.2010). Au fost evaluate prevederile non-tehnice, care țin nemijlocit de obiectul subacțiunii nr. 1.1 din PAGD, ceea ce presupune evaluarea activităților AAPC ulterioare lansării siteului și elaborării funcționalităților acestuia și țin de publicarea informațiilor pe site. Pentru a asigura comparabilitatea rezultatelor, din evaluare au fost excluse art. 11 și 15.18 din „Regulamentul privind paginile oficiale ale AAP în rețeaua Internet”, datorită faptului că acestea se referă doar la unele din autoritățile monitorizate.

În baza prevederilor acestor regulamente a fost elaborat un sub-set de 35 indicatori de performanță prin prisma cărora au fost monitorizate paginile web ale autorităților publice centrale incluse în eșantion. Pentru evaluarea gradului de realizare a prevederilor acestor regulamente, fiecare indicator a fost marcat cu 0 puncte dacă prevederea respectivă nu a fost realizată sau informația relevantă lipsește, cu 0,5 puncte dacă este realizată parțial sau într-un mod inconsecvent și 1 punct dacă acțiunea din prevederea respectivă a fost realizată sau informația relevantă este completă. În conformitate cu această metodologie fiecare ministru a acumulat un anumit număr de puncte care, exprimate în procente arată gradul de îndeplinire a prevederilor regulamentelor sus-menționate și respectiv gradul de îndeplinire a Subacțiunii 1.1. din PAGD. Realizarea sau nerealizarea acestor indicatori a fost testată prin analiza a două-trei mostre de informații extrase aleator de pe siteurile monitorizate.

Cele mai respectate prevederi țin de publicarea informațiilor despre structura și conducerea ministerelor, publicarea știrilor privind evenimentele oficiale organizate de AAPC, a informațiilor privind vizitele oficiale și deplasările de serviciu ale funcționarilor AAPC și a informațiilor privind funcțiile vacante.

Siteurile la toate instituțiile monitorizate conțin informații privind modalitățile prin care cetățenii pot contacta reprezentanții AAPC. Numărul instrumentelor puse la dispoziție diferă de la un ministru la altul, dar includ cel puțin o parte din următoarele: numere de telefon, adresă poștală, email și/sau formulare online pentru expedierea scrisorilor electronice către serviciul de presă al AAPC sau către anticamera ministrului. În cadrul acestui studiu însă nu a fost evaluată funcționarea acestor formulare sau eficiența acestor forme de comunicare cu reprezentanții AAPC sau conducerea acestor instituții.

Majoritatea ministerelor (12 din 16, sau 75%) au publicat pe site regulile interne privind organizarea procesului de consultări publice în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor. Majoritatea ministerelor (15 din 16, sau 93,75%) respectă prevederile ce țin de publicarea anunțurilor privind inițierea elaborării deciziilor. Toate ministerele publică anunțurile privind organizarea consultărilor publice, precum și proiectele de decizii și a materialelor aferente acestora. Totuși unele ministere publică aceste anunțuri în alte rubrici decât cele indicate de legislație.

De asemenea, majoritatea instituțiilor (14 din 16, sau 87,5%) publică rapoarte analitice ce țin de activitatea AAPC. Circa 13 din 16 ministere (81,25%) publică pe pagina lor web raportul anual privind transparența decizională.

Pe lângă aceste aspecte pozitive, în urma monitorizării saiturilor oficiale ale AAPC din eșantion, se observă o lipsă de consecvență în respectarea prevederilor regulamentelor prevăzute în subacțiunea 1.1, un șir de prevederi fiind încălcate de majoritatea ministerelor.

Circa 75% din ministere nu respectă în întregime prevederea privind publicarea declarațiilor cu privire la venituri și proprietate a conducerii instituției. Deseori aceste date sunt parțiale, fiind publicată doar declarația ministrului, lipsesc declarațiile viceministrilor sau datele sunt neactualizate.

Doar 6 ministere (~37,5%) au publicat date privind planificarea și executarea bugetelor, alte două ministere au date învechite.

Majoritatea instituțiilor (15 din 16, ~93,75%) nu publică date privind rezultatele controalelor efectuate, sau datele publicate sunt învechite.

Chiar dacă toate ministerele au publicat pe sait zilele și / sau orele de primire în audiență, doar o parte din instituții dispun de formulare online pentru expedierea petițiilor, dar și în așa cazuri este foarte rar când există și instrucțiuni clare privind modalitatea de depunere a petițiilor. Doar 2 ministere (~12,5%) au pe sait informații exhaustive privind procedura de depunere a petițiilor și doar 6 din 16 ministere (~37,5%) au pe saitul lor modele de cereri sau de alte documente care le-ar putea fi de ajutor cetățenilor în acest sens. Uneori aceste documente sunt publicate însă sunt dificil de găsit pe saitul instituției respective.

Puține ministere (6 din 16, sau 37,5%) publică date privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, ale căror beneficiari sau executanți sunt. Alte ministere au publicat date incomplete, ce nu conțin toate informațiile cerute (denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele de realizare și rezultatele scontate, volumul și sursele de finanțare).

Nu există o practică încetățenită în rândul ministerelor de a publica adresa web a instituției în antetul documentelor oficiale. Jumătate din ministere nu au adresa lor web în antetul documentelor oficiale, restul ministerelor fac acest lucru ocazional (de exemplu în rapoartele privind implementarea Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă).

O situație similară este și în cazul proiectelor de hotărâri, decizii etc., care nu conțin în interiorul documentului electronic data când a fost elaborat sau actualizat proiectul de document, lucru important în special în procesul consultărilor publice. Doar un singur minister uneori indică în proiectul documentului data elaborării acestuia. Cel mai consecvent sunt indicate doar datele publicării știrilor, pe când multe documente importante precum rapoarte, date statistice, etc. nu au data publicării sau actualizării.

Pe lângă aceste inconsecvențe au fost depistate și alte nereguli cum ar fi lipsa mențiunii „proiect” în proiectele de documente consultate, lipsa datei publicării sau a termenului limită pentru efectuarea propunerilor în cadrul consultărilor cu publicul, etc. Au fost identificate cazuri când un document este publicat pentru consultări publice având doar mențiunea că se oferă un termen de 15 zile

pentru prezentarea propunerilor, fără a fi indicată data când a fost publicat acest document, ceea ce face imposibilă identificarea perioadei în care are loc sau a avut loc consultarea publică respectivă.

Există inconsecvențe și în publicarea datelor ce țin de statistica oficială și indicatorii de bază din domeniul de activitate al autorităților administrației publice. Aceste informații pot fi găsite în anumite rapoarte publicate de AAPC însă nu totdeauna în seturi de date reutilizabile. În unele cazuri datele publicate nu sunt standardizate, în fiecare an fiind publicate date statistice ce țin de alte domenii.

Nici una din AAPC monitorizate nu publică date privind pericolul pentru viața, sănătatea și patrimoniul persoanelor; datele privind starea mediului ambiant, cauzarea prejudiciului mediului ambiant și influența factorilor ecologici periculoși așa cum este prevăzut în „Regulamentul privind paginile oficiale ale AAP în rețeaua Internet”.

Subacțiunea 1.2

Raportarea semestrială de către autoritățile administrației publice centrale Cancelariei de Stat cu privire la progresul atins în contextul executării reglementărilor sus menționate	Realizată parțial	68,75%
---	-------------------	--------

Din 16 ministere, 11 ministere (68,75%) au elaborat rapoarte privind implementarea Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă. Nu au prezentat rapoarte: Ministerul Justiției, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, și Ministerul Educației¹².

Subacțiunea 1.3

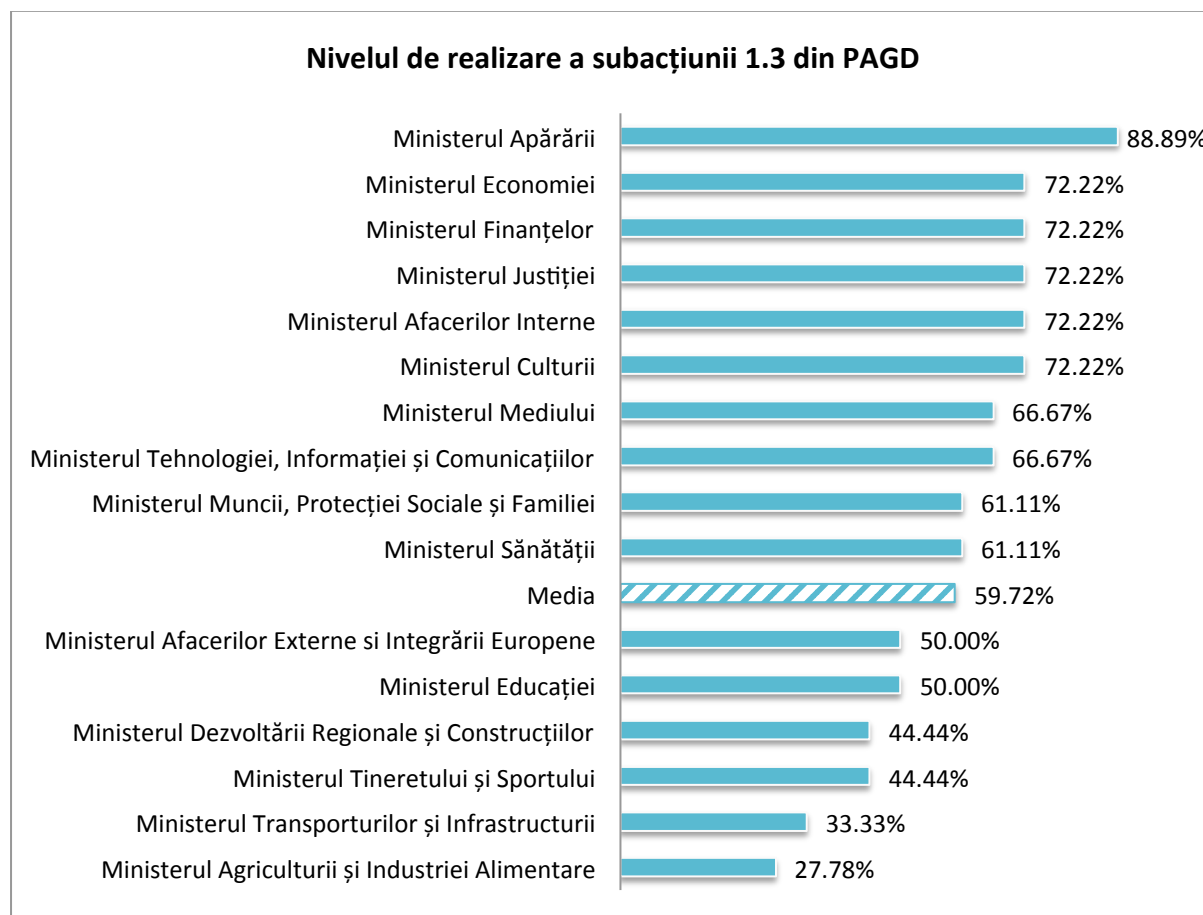
Publicarea și actualizarea cu regularitate a informației relevante cu privire la asigurarea procesului decizional participativ în rubrica “Transparență decizională” pe paginile web ale autorităților administrației publice centrale	Realizată parțial	59,7%
--	-------------------	-------

Nivelul de realizare a subacțiunii respective este reflectat de scorul mediu al instituțiilor monitorizate, care este de aproximativ 59,7%. Din cele 16 ministere, 10 instituții au acumulat scoruri peste medie și 6 instituții – un scor mai mic de medie. Cel mai mare scor în realizarea subacțiunii respective l-a obținut Ministerul Apărării (88,9%) iar cele mai mici scoruri au fost obținute de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor (33,3%) și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (27,7%).

Această subacțiune a fost evaluată în baza unui set de 9 indicatori formulați în conformitate cu prevederile art. 15.6, paragrafele a),...i), din „Regulamentul privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet”, care indică datele privind transparența în procesul decizional ce trebuie publicate pe site-ul AAPC. Acestea sunt: a) programele anuale (trimestriale) de elaborare a proiectelor de acte normative, b) regulile interne de organizare a procedurilor de consultare publică în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor, c) numele și informația de contact ale coordonatorului procesului de consultare publică, d) anunțurile privind inițierea elaborării deciziei. (anunțurile trebuie să corespundă prevederilor Art.9 din Legea privind transparența în procesul decizional), e) anunțurile privind organizarea consultării publice, f)

¹² <http://codd.md/activitatea-grupului-tematic/rapoarte-ministere/>

proiectele de decizii elaborate și materialele aferente acestora, g) rezultatele consultării publice (procese-verbale ale întrunirilor publice consultative, sinteza recomandărilor), h) deciziile adoptate, i) raportul anual al autorității publice cu privire la transparența în procesul decizional. Pentru fiecare prevedere legală respectată, instituția monitorizată a obținut un punct, pentru realizarea parțială – 0,5 puncte, pentru nerealizare – 0 puncte, scorul total obținut de fiecare minister fiind reprezentat sub formă procentuală.

Doar 4 din 16 ministere (~25%), publică programele anuale (trimestriale) de elaborare a proiectelor de acte normative.

O situație similară este și în ceea ce privește obligația ministerelor de a publica rezultatele consultărilor publice (rezumatul / sinteza propunerilor primite) și a deciziilor adoptate. Astfel doar 4 instituții din 16 (~25%) publică periodic informații despre rezultatele consultărilor efectuate.

O practică nereușită este publicarea deciziilor adoptate într-o rubrică separată de cea a consultărilor cu publicul, ceea ce face dificilă urmărirea întregului proces de consultare a unui proiect de document, de la elaborarea primei versiuni până la adoptarea documentului final.

Doar 5 din 16 instituții (~31%) au publicat informații privind numele și datele de contact a coordonatorului procesului de consultare publică. Restul instituțiilor indică numele persoanei care este responsabilă de fiecare document consultat în parte.

Prevederea legală din „Regulamentul privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet”, referitor la necesitatea indicării sursei de informație (subdiviziunea

responsabilă) a fost analizată prin prisma procesului de publicare a proiectelor de documente pentru consultări publice. Această prevedere este respectată în cazul a 6 din 16 ministere monitorizate (37,5%), celelalte ministere neavând o practică consecventă în acest sens.

Subacțiunea 1.4

Publicarea și actualizarea cu regularitate pe paginile web oficiale ale autorităților administrației publice centrale a informației cu privire la protecția mediului înconjurător și calitatea mediului, conform punctului 27 anexa nr.2 la Hotărârea de Guvern nr. 195 din 04 aprilie 2012 ¹³ și remiterea acestei informații către Ministerul Mediului	Nerealizată	0%
---	-------------	----

Analiza paginilor web ale autorităților Administrației Publice Centrale arată că instituțiile monitorizate nu au publicat date cu privire la protecția mediului înconjurător și calitatea mediului, cu excepția Ministerului Mediului care are publicate pe situl oficial anumite informații ce țin de starea mediului înconjurător. Din informația obținută de la Ministerul Mediului în baza Legii privind accesul la informații, reiese că „nici o autoritate a administrației publice nu a prezentat informații cu privire la protecția și calitatea mediului înconjurător” în conformitate cu această subacțiune planificată în PAGD. Una dintre cauzele ne-îndeplinirii acestei acțiuni este și absența „Ghidului metodologic pentru autoritățile administrației publice în vederea publicării informației cu privire la protecția mediului înconjurător și calitatea mediului” (subacțiunea 1.5) care nu a fost elaborat până la moment, dar care trebuia să preceadă obligarea ministerelor de a publica date cu privire la protecția mediului înconjurător și calitatea mediului pe saiturile oficiale.

Subacțiunea 1.5

Elaborarea Ghidului metodologic pentru autoritățile administrației publice în vederea publicării informației cu privire la protecția mediului înconjurător și calitatea mediului	Nerealizată	0%
--	-------------	----

Din informația primită de la Ministerul Mediului, în anul 2012 nu a fost elaborat Ghidul metodologic pentru AAPC privind publicarea informației cu privire la protecția mediului înconjurător, acesta urmând să fie elaborat în anul 2013.

Subacțiunea 1.6

Modificarea Regulamentului privind Sistemul de poștă electronică al autorităților administrației publice prin introducerea prevederii cu privire la acordarea statutului de exclusivitate conturilor de poștă electronică guvernamentală (gov.md) – statut de cont de poștă electronică unic pentru utilizare în corespondența de serviciu, cu interzicerea utilizării în corespondența de serviciu a altor conturi de poștă electronică	Nerealizată	0%
--	-------------	----

Regulamentul privind Sistemul de poștă electronică al autorităților administrației publice nu a fost amendat în conformitate cu prevederile PAGD. Dimpotrivă, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr.822 din 06.11.2012 cu privire la serviciile sistemului de poștă electronică al autorităților administrației publice¹⁴. Această hotărâre abrogă Hotărârea Guvernului nr. 969 din 23 august 2007

¹³ Hotărârea de Guvern nr. 195 din 04 aprilie 2012 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru o Guvernare Deschisă pe anii 2012-2013

¹⁴ Monitorul Oficial Nr. 234-236, art Nr : 880, din 09.11.2012

„Pentru aprobarea Regulamentului privind Sistemul de poștă electronică al autorităților administrației publice” și prevede elaborarea unui nou Regulament, însă conține o neclaritate în privința termenelor în care trebuie să fie elaborat noul Regulament: se indică Cancelariei să elaboreze Regulamentul până la 1 noiembrie 2012, însăși HG fiind adoptată la 6 noiembrie 2012. Abrogarea Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 969 din 23 august 2007, înainte ca un nou regulament să fie elaborat, face dificilă impunerea realizării subacțiunii 1.7 care prevede respectarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 969 din 23 august 2007. Situația astfel creată arată la anumite disonanțe în procesul de ajustare a legislației.

Subacțiunea 1.7

Asigurarea utilizării obligatorii de către funcționarii publici a adreselor electronice guvernamentale (gov.md) în comunicarea internă și externă, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.969 din 23 august 2007 “Pentru aprobarea Regulamentului privind Sistemul de poștă electronică al autorităților administrației publice”	Realizată parțial	75%
--	-------------------	-----

Din cele 16 AAPC monitorizate, toate au publicat pe paginile lor web, adrese de email oficiale. În majoritatea cazurilor (12 din 16, sau 75%) adresele email publicate sunt exclusiv pe domeniul gov.md în conformitate cu prevederile acestei subacțiuni.

Trei ministere (MAEIE, Ministerul Apărării, Ministerul Educației) folosesc adrese de email care nu sunt pe domeniul gov.md. Ministerul Finanțelor, are publicate adrese pe domeniul @gov.md dar și adrese de email pe alt domen cum ar fi de exemplu: cancelaria@minfin.moldova.md. O practică similară o are și Ministerului Apărării, care pe lângă adresa de email pe domeniul @army.md mai publică pe site și adresa armylives@gmail.com.

În cazul a două ministere există o discrepanță între adresa web a ministerului și adresele email oficiale publicate pe site. În cazul Ministerul Finanțelor adresa paginii web oficiale este www.minfin.md pe când adresele de email sunt @mf.gov.md și în cazul MAEIE www.mfa.gov.md vs. @mfa.md.

În procesul colectării datelor de la diferite instituții de stat, s-a constatat că angajații unor instituții folosesc în corespondența cu publicul, adresa de email personală (de exemplu @gmail.com). Unele instituții de stat nu au publicat pe site adrese de email ale angajaților sau o adresă pentru comunicarea cu publicul, drept alternativă fiind recomandat faxul.

Subacțiunea 1.8

Elaborarea și postarea pe pagina web a raportului anual cu privire la publicarea informației cu caracter public. Raportul anual cu privire la progresul în publicarea/deschiderea informațiilor cu caracter public de către autoritățile administrației publice centrale va conține, în mod obligatoriu, informații cu privire la numărul de solicitări de date primite din partea persoanelor fizice și juridice; tipul de date solicitate, ponderea solicitărilor la care s-a răspuns; perioada de timp în care s-a răspuns la solicitări și alte informații care să reflecte performanța instituțiilor în deschiderea datelor	Nerealizată	0%
--	-------------	----

Pe paginile web ale celor 16 ministere monitorizate, nu au fost publicate „Rapoartele anuale cu privire la publicarea informației cu caracter public” care să conțină în mod obligatoriu, informații

privind numărul de solicitări de date primite din partea persoanelor fizice și juridice; tipul de date solicitate, ponderea solicitărilor la care s-a răspuns; perioada de timp în care s-a răspuns la solicitări etc.

Subacțiunea 1.9

Stimularea și eficientizarea procesului de consultări publice, prin obligarea (inclusiv prin aprobarea prezentei hotărâri) autorităților administrației publice centrale de a posta pe platforma on-line www.particip.gov.md documentele de politici, proiectele de acte normative, informația cu privire la perioada și formatul consultărilor publice, precum și funcționarii publici responsabili etc.	Realizată parțial	87,5%
--	-------------------	-------

Din cele 16 ministere monitorizate, 14 ministere (87,5%) publică proiectele documentelor pentru consultări pe [saiitul particip.gov.md](http://saiitulparticip.gov.md). Doar două ministere nu publică proiectele de documente pe platforma respectivă ci pe pagina lor web oficială.

În același timp din cele 14 ministere care publică documente pentru consultări publice pe [saiitul particip.gov.md](http://saiitulparticip.gov.md), 8 ministere utilizează pe [saiitul lor oficial](http://saiitulparticip.gov.md) „Modulul de participare” API oferit de particip.gov.md. Restul 6 ministere nu utilizează „Modulul de participare”, publicând anunțurile de consultări publice în format propriu (sub formă de liste de linkuri la fișierele DOC, PDF, etc.) în acest fel dublând pe [saiitul oficial](http://saiitulparticip.gov.md) informația publicată pe particip.gov.md.

Astfel, în pofida faptului că majoritatea AAPC monitorizate (87%) publică documentele pentru consultări publice pe platforma particip.gov.md, doar 50% din ministere folosesc pe [saiiturile lor oficiale](http://saiiturileloroficiale) funcționalitatea oferită de „Modulul de participare” pus la dispoziție de particip.gov.md.

ACȚIUNEA 2. Lansarea portalului on-line www.petitii.gov.md

Subacțiunea 2.2

Modificarea cadrului juridic cu privire la petiționare, și anume a Legii nr.190 din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare, precum și a altor acte normative relevante, pentru a reglementa mecanismele și procedurile de depunere, recepționare, examinare și soluționare a petițiilor adresate autorităților administrației publice centrale în format electronic	Nerealizată	0%
--	-------------	----

Legea nr.190 din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare nu a fost modificată. Cancelaria de Stat nu a prezentat informații dacă există un proiect de lege pentru amendarea acestei legi.

ACȚIUNEA 3. Asigurarea procesului de reutilizare a informației din sectorul public, inclusiv dezvoltarea portalului guvernamental www.date.gov.md în calitate de ghișeu unic de acces la toate datele guvernamentale deschise

Subacțiunea 3.1

Elaborarea proiectului de lege cu privire la reutilizarea informației din sectorul public	Realizată	100%
---	-----------	------

Legea nr. 305 din 26.12.2012 cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public, publicată în Monitorul Oficial nr.64-68/197 din 29.03.2013.

Subacțiunea 3.2

Elaborarea proiectului hotărârii Guvernului pentru aplicarea Legii cu privire la reutilizarea informațiilor sectorului public	Realizată cu întârziere	100%
---	-------------------------	------

Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea „Normelor metodologice de aplicare a Legii nr.305 din 26.12.2012 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public” a fost publicat pentru consultări publice pe data de 15 mai 2013: <http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=904>.

Subacțiunea 3.3

Deschiderea datelor guvernamentale cu caracter public prioritare pentru cetățeni, conform anexei nr.2 la prezenta hotărâre, ¹⁵ cu respectarea legislației în vigoare, inclusiv cadrul normativ cu privire la protecția datelor cu caracter personal	Realizată parțial	72,41%
--	-------------------	--------

Potrivit informației publicate pe site-ul Centrului de Guvernare Electronică (<http://data.gov.md/raw/1012>), în perioada cuprinsă între sfârșitul anului 2011, 2012 și începutul anului 2013 au fost publicate 59 seturi de date în conformitate cu lista celor 29 categorii de date din Anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.195 din 4 aprilie 2012 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru o Guvernare Deschisă pe anii 2012-2013. Din cele 29 de categorii au fost deschise date din 21 de categorii (circa 72,41%), datele din restul 8 categorii nefiind încă publicate.

Astfel la momentul efectuării monitorizării (aprilie – iunie, 2013) următoarele ministere au publicat seturi de date (conform anexei 2 la Hotărârea Guvernului nr.195 din 4 aprilie 2012): Ministerul Afacerilor Interne (7 seturi), Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (1 set), Ministerul Apărării (2 seturi), Ministerul Culturii (6 seturi), Ministerul Economiei (14 seturi), Ministerul Educației (7 seturi), Ministerul Finanțelor (2 seturi), Ministerul Mediului (4 seturi), Ministerul Sănătății (1 set), Ministerul Tineretului și Sportului (2 seturi), Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei (9 seturi), Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor (4 seturi).

Chiar dacă la momentul efectuării studiului de evaluare, au fost deschise date din 70% de categorii prevăzute în Anexa nr.2 a Hotărârii Guvernului nr. 195 din 04 aprilie 2012, mai multe instituții au deschis alte seturi de date care nu au fost prevăzute în anexa respectivă și care nu sunt incluse în raportul publicat de Centrul de Guvernare Electronică (<http://data.gov.md/raw/1012>). Informații suplimentare privind toate instituțiile ce au publicat online seturi de date deschise, pot fi găsite pe portalul datelor deschise, la rubrica „Top Ministere” (<http://data.gov.md/raw/category>).

Subacțiunea 3.4

Elaborarea de către fiecare autoritate publică a Catalogului Instituției de Date Guvernamentale cu Caracter Public, care să conțină lista tuturor datelor brute/primare cu care operează autoritatea și care pot fi publicate pe portalul date.gov.md . Publicarea respectivului Catalog pe pagina web a autorității publice	Realizată parțial	12,5%
---	-------------------	-------

Din 16 ministere monitorizate doar două ministere (12,5%), Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Sănătății, au elaborat Catalogul Instituției de Date Guvernamentale cu Caracter Public. Cu excepția site-ului Ministerului Afacerilor Interne¹⁶, pe site-urile oficiale ale autorităților publice centrale monitorizate nu sunt publicate Catalogele Instituțiilor de Date Guvernamentale cu

¹⁵ Hotărârea de Guvern nr. 195 din 04 aprilie 2012 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru o Guvernare Deschisă pe anii 2012-2013

¹⁶ <http://www.mai.md/content/13908>

Caracter Public. Ministerul Sănătății a elaborat Catalogul Instituției de Date Guvernamentale cu Caracter Public însă acest Catalog nu este publicat pe site-ul oficial și este accesibil pe pagina web a Institutului de Dezvoltare a Societății Informaționale¹⁷. În același timp trebuie de menționat că pe portalul date.gov.md este publicat Catalogul de Date cu Caracter Public¹⁸ care conține informații privind toate seturile de date cu caracter public publicate de către autoritățile publice centrale¹⁹.

Subacțiunea 3.5

Extinderea tehnologică a portalului date.gov.md cu interfața necesară pentru a oferi autorităților administrației publice locale datele guvernamentale cu caracter public pe care acestea le dețin	Realizată	100%
---	-----------	------

Potrivit informației obținute de la Centrul de Governare Electronică, portalul date.gov.md are posibilitatea de integrare a autorităților publice locale, însă în 2012 nici o autoritate publică locală nu a publicat date pe portalul respectiv.

Subacțiunea 3.6

Postarea pe portalul de date geospațiale www.geoportal.md a informației privind locația autorităților publice și structurilor subordonate ale acestora aflate la alte adrese	Realizată	100%
--	-----------	------

Informația privind locația autorităților publice au fost publicate pe portalul de date geospațiale [geoportal.md](http://www.geoportal.md).

Subacțiunea 3.7

Promovarea dezvoltării aplicațiilor care valorifică și facilitează înțelegerea și utilizarea datelor guvernamentale deschise, prin organizarea competițiilor, instruirilor, atelierelor de lucru specializate, inclusiv lansarea competiției de aplicații inovatoare în baza datelor deschise din mai 2012 și alte măsuri	Realizată	100%
---	-----------	------

În luna mai, 2012, Centrul de Governare Electronică a organizat o activitate publică pentru promovarea aplicațiilor OpenData – „Săptămâna Inovațiilor Deschise”. În cadrul acestei activități a fost organizat concursul aplicațiilor elaborate în baza datelor guvernamentale deschise, la care au fost prezentate 26 idei de aplicații. În afară de aceasta, în cadrul acestui eveniment au fost desfășurate mai multe activități tematice: Jurnalism de Date (74 participanți), BOOST training (65 participanți), Smart Government Day (157 participanți) și Concursul Aplicațiilor (105 participanți la concurs)²⁰. Adicional, Centrul de Governare Electronică este partenerul informațional al proiectului BudgetStories, care are drept scop de a crea infografice utilizând datele Ministerului Finanțelor.

Subacțiunea 3.8

Implementarea aplicațiilor premiate/selectate (în cadrul competiției de aplicații inovatoare în baza datelor deschise din mai 2012)	Realizată parțial	50%
---	-------------------	-----

¹⁷ <http://www.idsi.md/files/file/Ordin%20677.pdf>

¹⁸ <http://data.gov.md/en/raw/933>

¹⁹ <http://www.egov.md/index.php/ro/comunicare/stiri/item/1176-catalogul-datelor-guvernamentale-deschise-un-exerci%C5%A3iu-de-inventariere-a-datelor-cu-caracter-public%20target=#.Ub99Ec5WLuN>

²⁰ Informații furnizate de Centrul de Governare Electronică

Din informația publicată pe situl Centrului de Guvernare Electronică reiese că în urma concursului „e-Aplicații pentru Moldova” desfășurat în mai 2012, au fost selectate patru aplicații²¹. Potrivit Centrului de Guvernare Electronică, din cele patru aplicații selectate în cadrul competiției „e-Aplicații pentru Moldova” desfășurate în mai 2012, două aplicații, SocialTools și OpenMed au fost implementate, însă doar Social Tools a fost lansată²².

Subacțiunea 3.9

Elaborarea standardelor naționale de colectare, arhivare și publicare a datelor în format digital	Nerealizată	0%
---	-------------	----

Nu există informații publice privind un document elaborat în acest sens, iar Cancelaria de Stat nu a dat curs solicitării de informații.

Subacțiunea 3.11

Elaborarea și lansarea unei aplicații în baza arhivei digitale de date privind achizițiile publice, pentru a spori gradul de utilizabilitate a acestora	Nu există informații	
---	----------------------	--

Informația privind realizarea acestei subacțiuni a fost solicitată de la Agenția Achiziții Publice care a oferit următorul răspuns: „În prezent Agenția Achiziții Publice implementează un sistem de management a documentelor (Document management, archiving, workflow). Acesta permite digitalizarea informației, automatizarea proceselor de lucru, arhivarea documentelor, etc. Sistemul nominalizat este utilizat de către 62 colaboratori ai Agenției Achiziții Publice. În ceea ce ține de procedurile lansate prin mijloace electronice menționăm că registrul Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Achizițiilor Publice” cuprinde toată informația cu referire la procedurile de achiziții la care are acces orice utilizator autentificat. SIA „RSAP” este utilizat de autoritățile contractante și de agenții economici, în total fiind înregistrați 161 utilizatori.”²³ Formularea subacțiunii respective nu permite evaluarea ei, căci nu este clar despre ce fel de aplicație este vorba (aplicație web, aplicație mobilă, aplicație internă), acest lucru fiind indirect confirmat și de acest răspuns primit de la AAP care de fapt se referă la: a) un sistem informațional intern de gestionare a documentelor și b) SIA „RSAP”, implementarea căruia este de fapt prevăzută de subacțiunea 9.2 din PAGD. Din cauza acestei constrângeri, subacțiunea respectivă nu a fost luată în calcul la evaluarea gradului de atingere a obiectivelor PAGD.

ACȚIUNEA 5. Valorificarea potențialului rețelelor de socializare pentru eficientizarea comunicării între autoritățile administrației publice centrale și cetățeni și stimularea procesului decizional participativ

Subacțiunea 5.1

Elaborarea Ghidului de utilizare a rețelelor de socializare de către autoritățile administrației publice	Realizată cu întârziere	100%
--	-------------------------	------

²¹ <http://test.egov.md/index.php/ro/comunicare/stiri/item/186-centrul-de-guvernare-electronic%C4%83-sus%C8%9Bine-idei-de-aplica%C8%9Bii#.UcBe-c5WLuM>

²² <http://socialtools.lungu.info/>

²³ Informație furnizată de Agenția de Achiziții Publice

Ghidul de utilizare a rețelelor de socializare de către autoritățile administrației publice a fost elaborat și publicat pe pagina web a Centrului de Guvernare Electronică pe data de 04 februarie 2013 și este accesibil la următoarea adresă:

http://egov.gov.md/images/stiri/Ghidul_de_utilizare_a_retelor_sociale_in_sectorul_public.pdf

Subacțiunea 5.4

Instruirea funcționarilor publici, responsabili de comunicare (inclusiv a reprezentanților autorităților administrației publice locale), cu privire la utilizarea efectivă și eficientă a rețelelor de socializare în interes de serviciu	Realizată parțial	50%
---	-------------------	-----

În anul 2012 Centrul de Guvernare Electronică a organizat un training privind utilizarea rețelelor de socializare (Social Media), care a avut loc în perioada 13-14 martie, 2012. La acest training au participat 21 responsabili de comunicare din ministere²⁴. Ținând cont de faptul că subacțiunea 5.4 prevede instruirea „inclusiv a reprezentanților autorităților administrației publice locale”, rezultă că doar o parte a acestei subacțiuni a fost realizată.

ACȚIUNEA 6. Asigurarea transparenței decizionale în procesul de guvernare la nivel local

Subacțiunea 6.1

Elaborarea Regulamentului privind utilizarea portalului de acces unic www.actelocale.md în comunicarea și interacțiunea dintre structurile Cancelariei de Stat și implicarea autorităților administrației publice locale în acest proces	Nerealizată	0%
---	-------------	----

Nu există informații publice privind elaborarea sau adoptarea „Regulamentului privind utilizarea portalului de acces unic www.actelocale.md”, iar Cancelaria de Stat nu a dat curs solicitării de informații.

Subacțiunea 6.2

Asigurarea publicării, în termen rezonabil, a actelor aprobate de către autoritățile administrației publice locale pe www.actelocale.md	Realizată	100%
--	-----------	------

La finele anului 2012 (19 Decembrie 2012), potrivit informațiilor publicate pe site-ul Centrului de Guvernare Electronică²⁵, circa 114 primării publicau cu regularitate actele oficiale pe platforma comună [actelocale.md](http://www.actelocale.md), au fost publicate circa 6085 acte oficiale (dintre care 4546 decizii și 1539 dispoziții), numărul mediu de accesări lunare în anul 2012 a fost 320. La momentul efectuării acestui studiu (iunie, 2013), 240 APL aveau conturi pe portalul www.actelocale.md.²⁶ Formularea acestei subacțiuni nu permite o evaluare certă a realizării acesteia, dat fiind faptul că nu include un număr minim de APL care ar trebui să publice actele pe portalul respectiv până la finele trimestrului IV al anului 2012. În cazul unei interpretări mai indulgente, această subacțiune poate fi considerată ca realizată (100%) dacă a fost asigurată cel puțin inițierea procesului de publicare a actelor APL pe portalul www.actelocale.md. În cazul unei interpretări mai stricte a acestei subacțiuni și anume ca referindu-se la toate cele 903 APL, subacțiunea respectivă poate fi evaluată prin prisma raportului dintre numărul APL-urilor care publică date pe www.actelocale.md versus numărul total al APL-urilor

²⁴ Informații furnizate de Centrul de Guvernare Electronică

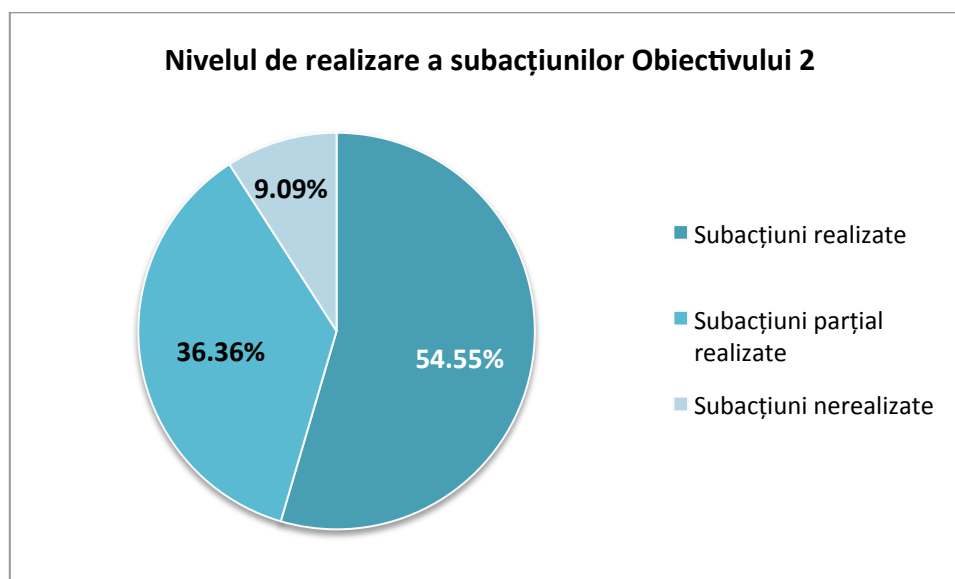
²⁵ <http://egov.md/index.php/ro/comunicare/stiri/item/1225-tot-mai-mul%C8%9Bi-cet%C4%83%C8%9Beni-au-acces-la-deciziile-ale%C8%99ilor-locali#.UafNvc5WLuO>

²⁶ Informații furnizate de Centrul de Guvernare Electronică

din Moldova. Scorul ce ar trebui atribuit acestei subacțiuni, prin prisma interpretării stricte, este de doar 26.58%. Totuși ținând cont de faptul că această inițiativă este una relativ nouă pentru APL, a fost utilizată interpretarea indulgentă a acestei subacțiuni. Pentru un plan de acțiuni ulterior însă se recomandă ca toate subacțiunile planificate să fie formulate astfel încât să permită măsurarea lor. În ceea ce ține de APL, este nevoie de informarea și instruirea reprezentanților APL privind guvernarea deschisă și publicarea actelor locale pe internet.

OBIECTIVUL 2. Gestionarea eficientă a resurselor publice prin sporirea transparenței cheltuielilor publice

Obiectivul 2 a fost atins în măsură de 73,01%. Dintr-un total de 11 subacțiuni evaluate²⁷, au fost realizate 6 subacțiuni (54,55%), parțial realizate – 4 subacțiuni (36,36%) și o subacțiune nu a fost realizată (9,09%).

Printre principalele aspecte pozitive este deschiderea și actualizarea datelor privind asistența externă oferită Republicii Moldova, crearea Sistemului integrat informațional intern de colectare a informației privind asistența externă (cu toate că la momentul efectuării studiului sistemul respectiv încă nu conținea date). Cu o oarecare întârziere a fost elaborat și lansat Sistemul Informațional Automatizat “Registrul de Stat al Achizițiilor Publice”, pentru utilizarea acestui sistem fiind instruiți funcționarii publici relevanți din circa 34 AAPC.

Problemele în realizarea acestui obiectiv țin în mare parte de transparența bugetară. Foarte puține ministere (37,5%) publică pe site proiecte, planuri și rapoarte bugetare. Autoritățile publice nu publică în timp real date privind veniturile și cheltuielile lor. În ceea ce ține de achizițiile publice,

²⁷ Pentru atingerea acestui obiectiv în anul 2012 au fost planificate 12 subacțiuni. Au fost colectate date privind gradul de realizare a 11 acțiuni care au și fost luate în calcul la evaluarea gradului de realizare a obiectivului. Una din acțiuni (8.7) nu a fost luată în calcul la evaluarea nivelului de realizare a obiectivului dat, motivul fiind faptul că nu există informații publice referitor la această măsură, iar Cancelaria de Stat nu a dat curs cererii de informații.

problemele identificate constau în faptul că informația despre achizițiile publice (anunțurile și informația privind contractele atribuite) a unor ministere (25%) lipsește pe situl acestora și poate fi găsită doar pe situl AAP. În același timp, unele ministere, cum ar fi de exemplu Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nu publică nici un fel de informații privind achizițiile publice nici pe situl oficial nici pe situl AAP.

ACȚIUNEA 8. Asigurarea transparenței bugetare

Subacțiunea 8.1

Publicarea pe paginile web ale autorităților administrației publice a proiectelor, planurilor și rapoartelor bugetare	Realizată parțial	37,5%
---	-------------------	-------

Din cele 16 ministere, doar 6 (37,5%) publică proiecte, planuri și rapoarte bugetare pe pagina web și alte două publică informații parțiale.

Subacțiunea 8.2

Publicarea informației în timp real privind executarea bugetului de stat (Open Budget Data)	Realizată	100%
---	-----------	------

Ministerul Finanțelor publică lunar informația privind executarea bugetului de stat. Potrivit Centrului de Guvernare Electronică, reieșind din utilizarea redusă a datelor lunare și cererii scăzute față de informația în timp real, Ministerul va publica doar datele lunare. Datele lunare privind executarea bugetului de stat sunt publicate pe situl date.gov.md.²⁸ Este foarte important faptul că informațiile sunt publicate în format CSV, ceea ce corespunde cu prevederile Strategiei de e-Transformare dar în special cu cerințele²⁹ față de datele deschise, care recomandă utilizarea formatelor deschise, neproprietare, pentru documentele ce sunt destinate reutilizării de către public.

Subacțiunea 8.3

Actualizarea anuală a Bazei de date cheltuielilor publice (BOOST) și publicarea datelor pentru anul 2011	Realizată parțial	50%
--	-------------------	-----

Datele bugetare sunt publicate pe situl Ministerului Finanțelor³⁰ (în format XLSX) dar este imposibil de deschis fișierul cu baza de date bugetare BOOST (iunie, 2013). La fel, este imposibil de descărcat fișierul publicat pe situl Date.gov.md³¹ sau de vizualizat acest fișier online³². În același timp este accesibilă aplicația on-line de pe situl <http://moldova.wb-boost.org/>.

Subacțiunea 8.4

Publicarea on-line în timp real a veniturilor și cheltuielilor autorităților administrației publice centrale	Nerealizată	0%
--	-------------	----

²⁸ <http://data.gov.md/raw/688>

²⁹ <http://5stardata.info/>

³⁰ <http://minfin.md/ro/BOOST/>

³¹ <http://data.gov.md/raw/107>

³² <http://sheet.zoho.com/view.do?url=http://data.gov.md/download/107>

Din analiza paginilor web reiese ca ministerele nu dispun de o rubrică dedicată publicării în timp real a datelor privind veniturile și cheltuielile. O parte din ministerele monitorizate (6 din 16, 37,5%), publică informații privind planurile și rapoartele bugetare, (vezi subacțiunea 8.1).

Subacțiunea 8.5

Deschiderea și actualizarea trimestrială a datelor privind toate tipurile de asistență externă oferite Republicii Moldova și debursarea de mijloace financiare în cadrul proiectelor în cauză pe portalurile www.cancelaria.gov.md și www.date.gov.md	Realizată	100%
---	-----------	------

Informațiile privind volumul de asistență externă sunt publicate pe situl Cancelariei de Stat³³. Date desfășurate despre proiectele în derulare sunt publicate și actualizate, pe situl Date.gov.md³⁴. Principala remarcă în privința acestei subacțiuni este că sunt prevăzute mai multe adrese unde trebuie să fie publicată informația privind asistența externă, ceea ce rezultă în dublarea informațiilor publicate. În afară de acest lucru există și diferențe între datele publicate pe siturile respective. Pe situl cancelariei sunt rapoarte în format PDF iar pe situl Date.gov.md – date desfășurate în failuri XLSX.

Subacțiunea 8.6

Crearea sistemului integrat informațional intern de colectare a informației privind asistența externă și publicarea acesteia în baza standardelor internaționale	Realizată	100%
--	-----------	------

Sistemul Informațional al Datelor privind Asistența Externă³⁵, este intitulat „Platforma de gestiune a datelor privind asistența externă” (AMP) și poate fi accesat la adresa <http://amp.gov.md/> dar la momentul dat (iunie, 2013) nu conține informații.

Subacțiunea 8.7

Crearea și lansarea aplicației web pentru monitorizarea fluxului de asistență externă	Nu există informații	
---	----------------------	--

Nu există informații publice privind această subacțiune, iar Cancelaria de Stat nu a dat curs solicitării de informații.

ACȚIUNEA 9. Sporirea transparenței în domeniul achiziției publice. Implementarea sistemului de e-Achiziții în sectorul public

Subacțiunea 9.1

Publicarea on-line (pe paginile web oficiale ale autorităților administrației publice, în Buletinul Achizițiilor Publice și pe pagina web a Agenției Achiziții Publice) a tuturor anunțurilor complete de intenție, a informației cu privire la atribuirea și semnarea contractelor în timp util și cu posibilitatea de acces gratuit asigurată tuturor cetățenilor	Realizată parțial	65,63%
---	-------------------	--------

Această subacțiune este realizată în măsură de 65,63%. Din cele 16 ministere monitorizate, majoritatea (10 din 16, sau 62.5% din ministere) îndeplinesc de la 75% până la 100% din prevederile

³³ <http://www.ncu.moldova.md/pageview.php?l=ro&idc=471&t=/Rapoarte/Rapoarte/>

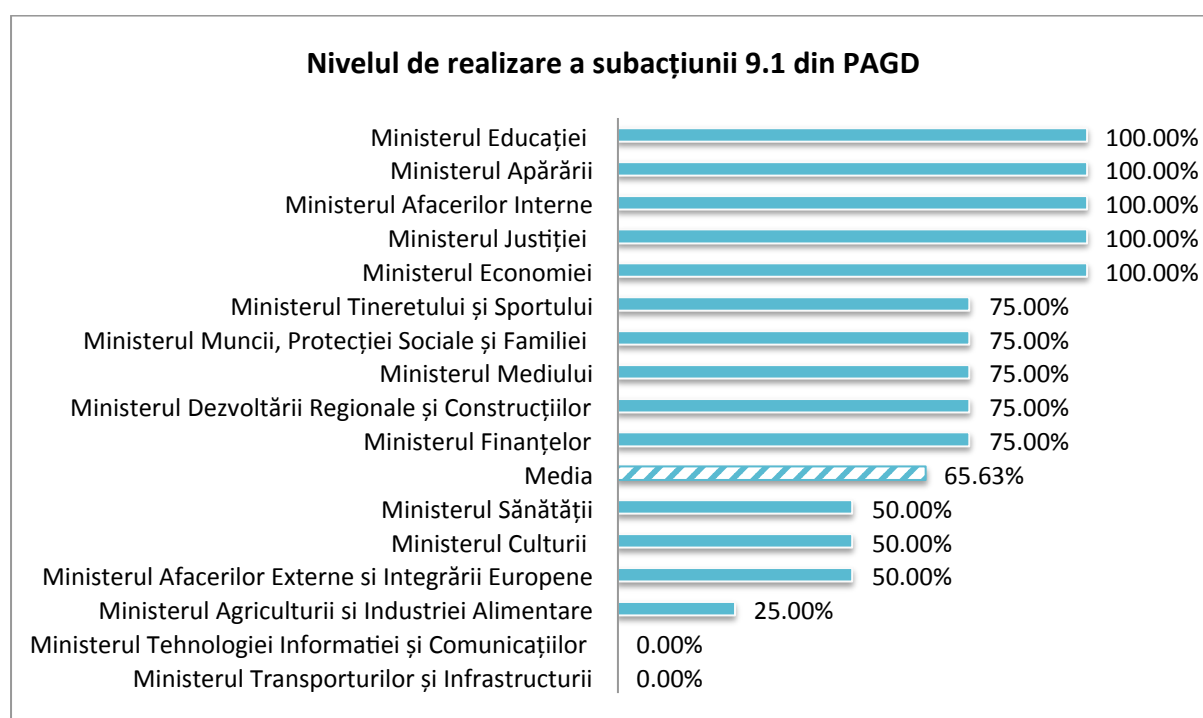
³⁴ <http://data.gov.md/raw/category/385>

³⁵ <http://www.ncu.moldova.md/pageview.php?l=ro&idc=654&t=/AMP/AMP/>

subacțiunii 9.1 privind publicarea anunțurilor de achiziții publice și informațiile privind atribuirea contractelor atât pe site-ul instituției cât și pe cel al Agenției Achiziții Publice (AAP).

Patru din 16 ministere (25%) nu publică pe site-ul oficial informațiile privind achizițiile publice și nici informația privind contractele atribuite, aceste date fiind accesibile doar pe site-ul AAP. Două ministere, nu au pe site-ul oficial informațiile menționate în această subacțiune.

La unele ministere există inconsecvențe în felul în care sunt publicate anunțurile privind organizarea de achiziții. Rubrica dedicată achizițiilor publice fie lipsește, fie conține informații învechite. Ministerul Agriculturii și Ministerul Culturii publică anunțuri de achiziții publice în rubrica „Noutăți”. Pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, există rubrica „Buget și Achiziții”, care însă conține doar informații privind bugetul instituției. În același timp, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nu publică informații privind achizițiile publice nici pe site-ul oficial nici pe site-ul AAP. Ministerul Tehnologiilor, Informației și Comunicațiilor, are pe site o rubrică dedicată achizițiilor publice, dar nu există informații publicate nici pe site-ul oficial și nici pe cel al AAP.

Subacțiunea 9.2

Elaborarea și lansarea procesului de pilotare a Sistemului Informațional Electronic „Registrul de Stat al Achizițiilor Publice”	Realizată	100%
---	-----------	------

Procesul de pilotare a Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Achizițiilor Publice” a fost demarat la 1 octombrie 2012,³⁶ lansarea propriu-zisă a avut loc pe 7 februarie 2013³⁷ și este disponibil la adresa: <http://etender.gov.md/public/>. Potrivit informațiilor furnizate de Agenția

³⁶ http://cna.md/sites/default/files/sna_activitati/raport_agentia_achizitii_publice.pdf

³⁷ <http://www.egov.md/index.php/ro/comunicare/campanii-media/lansarea-registrului-de-stat-al-achizitiilor-publice#.Ua3-5M5WLuM>

Achiziții Publice, SIA "RSAP" are un număr de 161 utilizatori (atât autorități contractante cât și agenți economici). Până la 01.01.2013, SIA RSAP a fost accesat de 9650 ori.³⁸

Subacțiunea 9.4

Instruirea funcționarilor publici relevanți utilizatori ai sistemului de e-Achiziții cu privire la modul și procedurile de utilizare a sistemului informațional	Realizată	100%
---	-----------	------

Potrivit informațiilor prezentate de Agenția de Achiziții Publice în 2012 au fost instruiți responsabili de achiziții publice din 34 autorități contractante participante la pilotarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Achizițiilor Publice” (4 grupe a câte 2 sesiuni de instruire). În 2012 din cele 16 ministere, la instruirii au luat parte reprezentanții a 12 ministere³⁹.

Subacțiunea 9.5

Elaborarea indicatorilor și metodologiei statistice de transparență în domeniul achizițiilor publice	Realizată	100%
--	-----------	------

Potrivit informațiilor oferite de Agenția Achiziții Publice, au fost elaborați indicatori statistici care urmează să fie implementați în cadrul SIA RSAP în trimestrul IV, 2013 (odată cu implementarea modulului „Statistica” din sistemul de e-achiziții).

Subacțiunea 9.6

Adoptarea modificărilor relevante a cadrului juridic privind achizițiile electronice	Realizată parțial	50%
--	-------------------	-----

Au fost elaborate și publicate pentru consultări publice, următoarele documente: „Regulamentul privind achizițiile publice folosind licitația electronică”⁴⁰ și „Regulamentul privind achizițiile publice folosind sistemul dinamic”⁴¹. Regulamentele respective reglementează modalitatea de inițiere și desfășurare a procedurilor de achiziții publice utilizând mijloace electronice. Potrivit Agenției Achiziții Publice, aceste documente au fost avizate de către Ministerul Justiției și după definitivare vor fi remise Guvernului pentru aprobare.

OBIECTIVUL 3. Îmbunătățirea calității prestării serviciilor publice

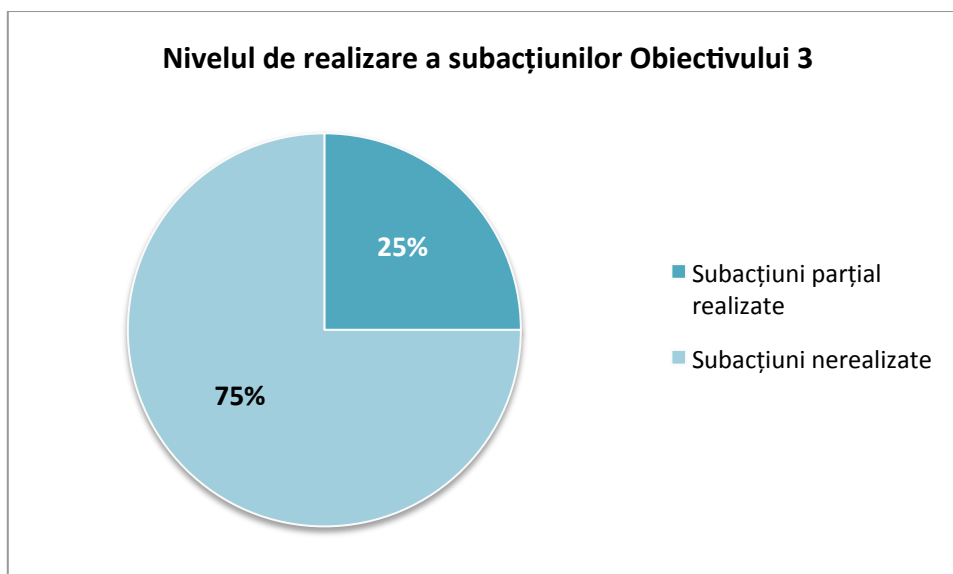
Din cele 4 subacțiuni planificate pentru a fi realizate în anul 2012, doar una poate fi considerată ca fiind realizată parțial, celelalte trei nefiind realizate pe parcursul anului 2012, ceea ce înseamnă că Obiectivul 3 a fost atins în proporție de 12,5%.

³⁸ Informații furnizate de Centrul de Governare Electronică

³⁹ Informații furnizate de Agenția Achiziții Publice

⁴⁰ <http://www.mf.gov.md/ro/TranspDeciz/ProiecDeciz/achizpublice/>

⁴¹ <http://www.mf.gov.md/ro/TranspDeciz/ProiecDeciz/10septembrie2012/>

Principalul aspect pozitiv constă în faptul că în anul 2012 s-a reușit digitalizarea și lansarea unor e-servicii inclusiv și a unor servicii ce nu fuseseră prevăzute în Planul de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă. Principalul aspect negativ, pe lângă nerealizarea majorității subacțiunilor planificate pentru atingerea acestui obiectiv, este trenarea procesului de implementare a sistemului informațional automatizat „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici” demarat în august 2011.

ACȚIUNEA 10. Asigurarea prestării serviciilor publice de calitate prin reingineria proceselor și optimizarea procesului de prestare a serviciilor publice

Subacțiunea 10.1

Elaborarea și aprobarea Nomenclatorului serviciilor publice	Nerealizată	0%
---	-------------	----

Nu există informații publice privind realizarea acestei subacțiuni, iar Cancelaria de Stat nu a dat curs solicitării de informații.

Subacțiunea 10.2

Elaborarea și implementarea standardelor de calitate în prestarea serviciilor publice	Nerealizată	0%
---	-------------	----

Reieșind din textul Programului de reformare a serviciilor publice pentru anii 2012-2015 adoptat prin HG nr.797 din 26.10.2012⁴² această subacțiune este amânată, ea figurând în obiectivul strategic nr.3, activitatea 5 „Stabilirea și publicarea de către autorități a standardelor de calitate generale și specifice, în conformitate cu Metodologia de stabilire a standardelor minime de calitate și a tarifelor pentru serviciile publice prestate contra plată, ținând cont și de necesitățile interne și de specificul fiecărei autorități” după cum urmează: „5.1. Elaborarea și prezentarea de către autorități a propunerilor privind standardele minime de calitate, ținând cont de necesitățile sale specifice.” și „5.2. Publicarea de către autorități a standardelor minime de calitate pentru serviciile publice pe paginile web și la punctul de acordare a serviciului.”

⁴² <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=345215>

Subacțiunea 10.3

Digitalizarea graduală a serviciilor publice. Lansarea următoarelor e-servicii în 2012-2013: programare on-line la autoritățile administrației publice; eliberare on-line de acte, licențe, certificate și autorizații; raportare on-line de către mediul de afaceri; E-Viza; factura fiscală electronică; sistemul informațional medical integrat spitalicesc; sistemul informațional automatizat de asistență medicală primară; E-Construcție.	Realizată parțial	50%
--	-------------------	-----

Subacțiunea dată nu prevede clar care sunt serviciile ce urmau să fie digitalizate în 2012 și respectiv în 2013. Acest lucru nu permite o apreciere obiectivă a nivelului de realizare a acestei subacțiuni. Din serviciile menționate în această subacțiune, în anul 2012, potrivit informațiilor oferite de Centrul de Guvernare Electronică, dar și a celor publicate online⁴³, au fost lansate următoarele e-servicii publice: „E-Cazier” (Data lansării: 5 septembrie 2012) și „e-Licențiere” (Data lansării: 6 noiembrie 2012. La 31.12.2012 din 584 solicitări, 90 au fost remise în regim online (15.41%)). Așadar, din cele 8 servicii menționate în subacțiune, în 2012 au fost digitalizate doar două. Acest lucru înseamnă că, utilizând o interpretare mai riguroasă, subacțiunea respectivă urmează a fi marcată cu un scor de 25% ($2/8 \cdot 100\%$). Interpretarea indulgentă a subacțiunii respective se bazează pe premiza că în atât în 2012 cât și în 2013 s-a preconizat digitalizarea a câte 4 servicii. În acest caz, gradul de realizare a acestei subacțiuni este de 50% (în 2012 au fost digitalizate două servicii din patru, adică $2/4 \cdot 100\%$). Ținând cont de caracterul incert al formulării acestei subacțiuni, dar și faptul că subacțiunea dată nu a prevăzut un termen limită fix, a fost aleasă aplicarea interpretării indulgente, astfel subacțiunea dată este considerată parțial realizată iar scorul atribuit este de 50%.

Subacțiunea 10.4

Implementarea Sistemului informațional automatizat „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1373 din 1 decembrie 2006	Nerealizată	0%
--	-------------	----

Procesul de elaborare a sistemului informațional automatizat „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici” a fost lansat în august 2011⁴⁴ și la momentul efectuării evaluării nu este oficial implementat, fiind „în faza de post-testare”⁴⁵ și „etapa de acceptanță operațională care urmează să fie finalizată la începutul lui iulie”⁴⁶. Au fost însă desfășurate unele activități complementare: instruirea funcționarilor publici⁴⁷ și publicarea pentru consultări publice a Proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea SIA „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici.”⁴⁸ La momentul efectuării evaluării nu sunt publicate informații privind rezultatul consultărilor publice ale acestui document.

⁴³ http://www.egov.md/images/stiri/Catalogul_serviciilor_electronice.pdf

⁴⁴ <http://cancelaria.gov.md/libview.php?l=ro&idc=277&id=1005>

⁴⁵ <http://www.rapc.gov.md/md/news/1211/1/3468/>

⁴⁶ http://www.dubasari.md/news/sia_registrul_functiilor_publice_si_al_funcionarilor_publici_pe_ultima_suta_de_metri/2013-06-07-2313

⁴⁷ <http://www.cancelaria.gov.md/libview.php?l=ro&idc=277&id=1371>

⁴⁸ <http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=834>

5. ANALIZA RELAȚIEI DINTRE ANGAJAMENTELE MOLDOVEI ÎN PGD ȘI REZULTATELE ACȚIUNILOR REALIZATE

Republica Moldova se află încă în proces de implementare a angajamentelor asumate în cadrul PGD, dar reieșind din rezultatele obținute până în prezent, putem vorbi despre un nivel mediu de respectare a acestor angajamente. Compararea rezultatelor obținute de Republica Moldova în implementarea Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă și a angajamentelor asumate arată că cel mai bine este îndeplinit angajamentul ce ține de gestionarea eficientă a resurselor publice. Îndeplinirea celui de-al doilea angajament al Moldovei, privind consolidarea integrității publice este medie, iar a celui de-al treilea, ce ține de îmbunătățirea calității serviciilor publice este destul de slabă.

Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă își propune să promoveze în statele membre transparența, combaterea corupției și participarea cetățenilor, precum și promovarea utilizării noilor tehnologii informaționale pentru a face guvernele mai eficiente și responsabile. Statele membre, semnatare ale Declarației de principii privind Guvernarea Deschisă au subscris la patru principii⁴⁹: transparență, participarea cetățenilor, responsabilitatea instituțiilor și utilizarea tehnologiilor și inovațiilor. Statele care aderă la PGD trebuie să elaboreze planurile lor de acțiuni având în vedere cinci domenii de intervenție posibile: îmbunătățirea serviciilor publice, creșterea integrității publice și lupta cu corupția, îmbunătățirea gestiunii resurselor publice, îmbunătățirea siguranței publice, creșterea responsabilității corporative⁵⁰. În același timp, statele semnatare ale PGD au libertatea de a alege singure care din aceste domenii de intervenție vor fi abordate în planurile naționale.

În Planul de Acțiuni adoptat pentru aderarea la PGD, Republica Moldova și-a exprimat angajamentul de a-și concentra eforturile asupra a trei dintre domeniile menționate, reflectate în cele trei obiective ale PAGD. Acestea sunt, creșterea integrității publice prin asigurarea unui proces decizional participativ, implicarea cetățenilor și creșterea transparenței în procesul de guvernare; gestionarea eficientă a resurselor publice prin sporirea transparenței cheltuielilor publice; îmbunătățirea calității serviciilor publice. Pentru a atinge aceste obiective și a realiza angajamentele asumate, în Planul de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă au fost formulate 10 acțiuni cuprinzând 49 subacțiuni, din care 40 au fost planificate pentru anul 2012 și 9 subacțiuni pentru anul 2013. Din totalul de 49 subacțiuni planificate în PAGD, 16 țin de publicarea de informații pentru acces public, 14 subacțiuni țin de modificarea cadrului juridic, (elaborare și amendare de legi, hotărâri, regulamente, etc.), 12 subacțiuni – de dezvoltarea de aplicații, platforme web, sisteme informaționale, lansare de platforme de interacțiune / comunicare cu publicul, 4 subacțiuni reprezintă măsuri de raportare, management intern, 3 subacțiuni se referă la procese de instruire.

După cum rezultă din analiza activităților planificate pentru anul 2012, per total, Moldova are o performanță moderată în îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul PGD. Acest lucru este vizibil atât în nivelul de atingere a fiecărui obiectiv în parte cât și în nivelul de realizare a subacțiunilor planificate pentru 2012.

⁴⁹ <http://www.opengovpartnership.org/open-government-declaration>

⁵⁰ OGP Articles Of Governance

http://www.opengovpartnership.org/sites/www.opengovpartnership.org/files/page_files/OGP%20Articles%20Final%20for%20Posting_04.16.12_0.pdf

În domeniul consolidării integrității publice au fost realizate următoarele măsuri importante: elaborarea proiectului de lege cu privire la reutilizarea informației din sectorul public și elaborarea proiectului hotărârii Guvernului pentru aplicarea Legii cu privire la reutilizarea informațiilor sectorului public. În ceea ce ține de îmbunătățirea gestiunii resurselor publice, printre care cele mai importante realizări sunt sporirea transparenței în domeniul achizițiilor publice (Acțiunea 9, realizată în proporție de 83,13%) inclusiv și prin implementarea sistemului de e-Achiziții în sectorul public, și deschiderea datelor privind asistența externă oferită Republicii Moldova. În domeniul îmbunătățirii calității serviciilor publice, se remarcă doar digitalizarea graduală a unor servicii publice și lansarea portalului www.servicii.gov.md unde cetățenii au acces la așa e-servicii precum e-Cazier, e-Licențiere ș.a.

Din punct de vedere a relației dintre prevederile PAGD, rezultatele obținute și principiile din Declarația PGD, situația este următoarea.

Transparență. Primul principiu din PGD este ca guvernele semnatare să asigure disponibilitatea informațiilor privind activitățile guvernului, prin promovarea accesului sporit la informații la orice nivel, intensificarea eforturilor de colectare și publicare sistematică a datelor privind cheltuielile guvernului și performanțele în furnizarea principalelor servicii publice, publicarea datelor de valoare în formate pe care publicul să le poată ușor localiza, înțelege, utiliza și reutiliza. Tot în cadrul acestui angajament membrii PGD se angajează să recunoască importanța standardelor deschise pentru facilitarea accesului societății civile la datele publice dar și pentru asigurarea interoperabilității sistemelor informaționale guvernamentale.

În Planul de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă au fost incluse mai multe măsuri care țin în mod expres de acest principiu al PGD, printre care sunt prevederi ce se referă la consolidarea capacităților AAPC de menținere a paginilor web oficiale, asigurarea transparenței în procesul decizional, publicarea periodică a rapoartelor privind activitatea dar și publicarea datelor guvernamentale de interes public, asigurarea transparenței veniturilor și cheltuielilor, etc. Acțiunea nr. 1 din PAGD, care de fapt conține cele mai multe măsuri de asigurare a transparenței autorităților publice, a fost realizată doar parțial, în proporție de 39,31%. Acest lucru indică asupra faptului că autoritățile publice încă nu au o atitudine suficient de loială asigurării unei transparențe mai mari în activitatea lor. Alte subacțiuni importante realizate în 2012 sau aflate în curs de realizare și care contribuie la respectarea principiului transparenței, sunt lansarea Sistemului Informațional Electronic “Registrul de Stat al Achizițiilor Publice” și demararea procesului de publicare pe situl www.actelocale.md a actelor aprobate de către autoritățile administrației publice locale. Cea din urmă, este importantă și din punct de vedere a faptului că extinde implementarea principiilor unei guvernări deschise și la nivelul local al administrației publice. Din păcate, în PAGD nu sunt planificate subacțiuni care ar fi îndreptate în mod expres spre promovarea formatelor deschise la publicarea datelor guvernamentale.

Participare cetățenească. Al doilea principiu asumat de guvern în cadrul PGD, este susținerea participării cetățenilor în procesele de luare a deciziilor și formulare a politicilor. O implicare mai activă a cetățenilor urmează să fie stimulată inclusiv prin crearea și utilizarea instrumentelor de colectare a opiniilor cetățenilor și a organizațiilor societății civile precum și prin încurajarea activităților de monitorizare și evaluare a activității instituțiilor de stat.

PAGD conține doar câteva prevederi menite să contribuie direct sau indirect la o creștere a participării cetățenești, precum desfășurarea evenimentelor de promovare a datelor deschise și elaborarea aplicațiilor pe baza acestor date, lansarea portalului on-line petiții.gov.md, ajustarea legislației cu privire la petițiile în format electronic, desfășurarea consultărilor publice.

Cel mai important instrument implementat de Guvern până în prezent în vederea valorificării potențialului participării cetățenilor, este portalul particip.gov.md, dar care are totuși un șir de neajunsuri care reduc din eficiența acestuia în interacțiunea cu publicul. O altă subacțiune realizată în 2012 și care are potențial să contribuie la creșterea transparenței autorităților dar și a participării cetățenești este elaborarea și adoptarea Ghidului de utilizare a rețelelor de socializare de către autoritățile administrației publice. Acest lucru poate contribui la generarea unei vizibilități mai mari a activității autorităților, în special a celor în care pot fi implicați și cetățenii. În același timp, există riscul ca rețelele sociale ale AAPC să fie utilizate doar în calitate de încă un instrument de emiteră a știrilor și comunicatelor privind activități de genul călătorii oficiale ale conducerii ministerului și competiții sportive interministeriale, etc. La acest moment așa o funcție este îndeplinită deja de paginile web oficiale ale ministerelor.

Accountability. Cel de-al treilea principiu al PGD presupune implementarea unor standarde înalte de integritate profesională în administrația publică prin aprobarea politicilor și mecanismelor anticorupție care să asigure transparența finanțelor publice, a achizițiilor publice precum și a veniturilor înalților oficiali de stat.

Principiul responsabilității autorităților publice și a funcționarilor publici a fost reflectat în câteva subacțiuni specifice din PAGD care țin de stimularea și eficientizarea procesului de consultări publice prin publicarea online a documentelor consultate, raportarea semestrială de către AAPC, publicarea datelor privind asistența externă, a datelor bugetare ale AAPC, publicarea declarațiilor de venituri și proprietăți ale conducătorilor autorităților publice (prevederea dată a fost monitorizată ca parte a subacțiunii 1.1) dar și lansarea sistemului informațional de achiziții electronice. Printre cele mai importante realizări ce țin de acest principiu sunt lansarea sistemului de e-Achiziții deja menționat, publicarea datelor privind asistența externă și stimularea procesului de consultări publice. Unele subacțiuni care țin de acest principiu au fost realizate parțial, uneori chiar slab, cum ar fi de exemplu cerința legală de a publica declarațiile cu privire la veniturile și proprietatea conducerii instituției. De cele mai deseori este publicată doar declarația ministrului, lipsesc declarațiile viceministrilor sau datele sunt neactualizate.

Tehnologii și inovații. În cele din urmă, cel de-al patrulea principiu al PGD se referă la utilizarea pe larg a noilor tehnologii informaționale și a oportunităților oferite de acestea: distribuire eficientă a informației, participare publică și colaborare. Utilizarea noilor tehnologii informaționale în cadrul activității instituțiilor de stat dar și pentru interacțiunea cu cetățenii permite constituirea unor platforme eficiente de furnizare a serviciilor publice și implicare a cetățenilor.

Principiul utilizării noilor tehnologii informaționale direct sau indirect se conține în mai multe din subacțiunile PAGD. Aici putem vorbi despre subacțiunile ce țin de modificarea cadrului juridic privind petiționarea pentru a reglementa procedurile de lucru cu petițiile în format electronic, elaborarea cadrului legal privind reutilizarea informațiilor sectorului public, deschiderea datelor guvernamentale, publicarea datelor geospațiale ale AAPC, elaborarea aplicațiilor pentru utilizarea

datelor guvernamentale deschise, utilizarea obligatorie a poștei electronice oficiale de către funcționarii publici.

Printre realizările conforme cu acest principiu sunt, adoptarea Ghidului de utilizare a rețelelor sociale în activitatea AAPC, publicarea informațiilor pe site-ul pe www.actelocale.md, digitalizarea unor servicii publice, elaborarea regulamentelor privind reutilizarea informațiilor sectorului public, deschiderea mai multor seturi de date guvernamentale. După cum reiese din interviurile desfășurate, unele din tehnologiile informaționale sunt utilizate de funcționarii publici (de obicei tineri) fără ca acest lucru să le fie impus de vre-un plan de acțiuni, cum este cazul utilizării programului „Skype” pentru comunicare internă sau interministerială, sau a „Google Docs” pentru colaborare la documente. Pe de altă parte, în ceea ce ține de utilizarea poștei electronice, au fost identificate cazuri când funcționarii publici au respins din start ideea de a pune la dispoziție o adresă oficială de email, pentru corespondență fiind recomandată utilizarea faxului.

6. PROBLEME IDENTIFICATE ȘI RECOMANDĂRI

1) *Insuficiența mecanismelor de monitorizare și control a realizării acțiunilor planificate.*

La adoptarea Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă, Guvernul RM a recomandat Consiliului Național pentru Participare să creeze un nou Grup de Lucru pentru monitorizarea procesului de implementare a Planului de Acțiuni. Chiar dacă grupul respectiv a fost creat, activitatea acestuia nu a corespuns întocmai cu indicația respectivă din hotărârea guvernului. Au fost desfășurate câteva ședințe ale grupului, inclusiv și privind elaborarea metodologiei de monitorizare dar, după cum s-a confirmat și în interviul cu reprezentantul Grupului de Lucru respectiv, nu a fost făcută o monitorizare complexă ci mai degrabă o încercare de monitorizare semi-formală a unor din activitățile PAGD prin prisma a trei ministere. Printre cauzele funcționării inadecvate a Grupului de Lucru a fost menționat și faptul că grupul a funcționat în bază de voluntariat, nu a dispus de finanțare și resurse umane necesare efectuării monitorizării.

Pe de altă parte, din analiza activităților din planul de acțiuni, și a interviurilor efectuate este vizibil rolul triplu al Centrului de Guvernare Electronică. Această instituție încearcă să realizeze simultan mai multe roluri: de leadership (promovarea conceptelor de Date Deschise, Guvernare Deschisă, motivare, training, consolidare a capacităților), de dezvoltator de infrastructură (portaluri de date, coordonarea proceselor de digitalizare a serviciilor, etc.) și de control („enforcement”, constrângere în vederea executării măsurilor planificate). În același timp din Planul de Acțiuni reiese că în mare parte controlul privind realizarea PAGD revine Cancelariei de Stat dar nu este clar cu câtă prioritate este percepută această sarcină. Activitatea Centrului de Guvernare Electronică pare să fie focalizată în mare parte pe dezvoltarea de infrastructură și într-o anumită măsură pe rolul de leadership, în aceste condiții funcția de control / constrângere în vederea atingerii rezultatelor rămânând pe un plan secundar.

Recomandări

Este nevoie de un mecanism instituționalizat de monitorizare și control. În acest sens, se recomandă re-evaluarea mecanismelor existente de coordonare, supraveghere și monitorizare a procesului de implementare a PAGD în scopul identificării unor modele mai eficiente de realizare a acestor funcții. Se recomandă instituirea unui format participativ mai larg al organizațiilor societății civile dar și a reprezentanților ministerelor la nivel înalt, dedicat monitorizării PAGD. Este nevoie să fie alocate și mijloacele necesare în cazul în care acestea nu au fost prevăzute deja în activitatea Cancelariei de Stat sau a Centrului de Guvernare Electronică. Se recomandă ca această nouă structură participativă de monitorizare și control să aibă un plan clar de monitorizare a PAGD care să includă și publicarea frecventă a rapoartelor de progres în baza unor indicatori măsurabili.

2) *Calitatea scăzută a unor indicatori planificați în Planul de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă.*

Un exemplu în acest sens este subacțiunea 3.7: *Promovarea dezvoltării aplicațiilor care valorifică și facilitează înțelegerea și utilizarea datelor guvernamentale deschise, prin organizarea competițiilor, instruirilor, atelierelor de lucru specializate, inclusiv lansarea competiției de aplicații inovatoare în*

baza datelor deschise din mai 2012 și alte măsuri. Formularea dată face imposibilă evaluarea cu exactitate a gradului de realizare a acestei subacțiuni. Nu putem să știm dacă singura activitate organizată pentru promovarea Aplicațiilor OpenData („Săptămâna Inovațiilor”) este suficientă sau mai era nevoie de realizat și alte activități de promovare a Aplicațiilor OpenData pentru a putea considera această subacțiune drept îndeplinită. Concluzii similare putem face și referitor la subacțiunea 5.4 (*Instruirea funcționarilor publici, responsabili de comunicare (inclusiv a reprezentanților autorităților administrației publice locale), cu privire la utilizarea efectivă și eficientă a rețelelor de socializare în interes de serviciu*) dar și referitor la subacțiunea 6.2 (*Asigurarea publicării, în termen rezonabil, a actelor aprobate de către autoritățile administrației publice locale pe www.actelocale.md*).

Recomandări

Se recomandă ca la elaborarea acțiunilor și subacțiunilor PAGD să fie elaborați și indicatori de performanță corespunzători, legați de termene de timp clar definite, care să permită măsurarea exactă a progresului în implementarea acestor activități.

3) Inerția și / sau reticența AAPC și a societății.

Una din problemele menționate în cadrul interviurilor a fost reticența unor ministere de a deschide date guvernamentale cu caracter public. Printre cauzele menționate a fost existența erorilor în aceste date și teama de a face public faptul operării cu date eronate. Alte cauze menționate au fost existența datelor pe suport de hârtie și dificultățile asociate cu digitalizarea acestor informații, insuficiența cunoștințelor de utilizare a programelor de procesare a tabelelor (de ex.: Excel), existența multor date în format de tabele text (format DOC). În afară de aceste motive a fost menționată și lipsa unei înțelegeri adecvate în rândul funcționarilor publici a importanței proceselor de constituire a Guvernării Deschise sau a publicării datelor deschise, dar și specificul culturii organizaționale din instituțiile de stat exprimată prin anumite tendințe de secretizare și existența unor practici învechite de lucru cu datele.

Recomandări

Se recomandă desfășurarea unor activități de informare atât a funcționarilor publici cât și a reprezentanților societății civile în privința conceptului de Guvernare Deschisă și date deschise, inclusiv și evidențierea faptului că deschiderea datelor guvernamentale poate duce între altele și la corectarea acestora prin efortul comun al cetățenilor. Pentru ca acest lucru să se întâmple este nevoie ca datele publicate să prezinte interes pentru societate sau anumite grupuri de cetățeni, publicul urmând a fi informat pe larg atât despre faptul deschiderii acestor date dar și despre necesitatea corectării lor cu eforturi comune. În același timp este nevoie și de instruirea suplimentară a funcționarilor, în domeniul utilizării tehnologiilor informaționale pentru a spori eficiența acestora în lucrul cu datele.

4) Insuficiența resurselor umane în cadrul AAPC.

Din discuțiile cu Coordonatorii de e-Transformare, responsabili între altele și de coordonarea implementării PAGD se observă o anumită confuzie creată în AAPC generată de lipsa resurselor umane sau finanțării insuficiente a acestora. În unele instituții nu există o subdiviziune dedicată proceselor de e-Guvernare și inclusiv Guvernării Deschise, Coordonatorul de e-Transformare comasând mai multe roluri (coordonator al consultărilor publice, manager al site-ului web). Uneori aceste sarcini sunt atribuite funcționarilor publici suplimentar la cele pe care persoana respectivă le îndeplinea până la apariția inițiativelor de e-Transformare, fără a fi mărită și remunerarea persoanei respective. În acest fel este explicabilă lipsa entuziasmului la unii funcționari publici vizavi Guvernării Deschise și e clar că în așa cazuri funcționarii publici vor trata acest subiect dar și e-Transformarea în general drept ceva de importanță secundară.

Recomandări

Se recomandă ca în ministere și alte AAPC, persoanele responsabile de guvernarea deschisă, e-Transformare, etc. să nu comaseze aceste obligațiuni cu alte responsabilități de serviciu din alte domenii, iar în cazul în care acest lucru este imposibil, de asigurat o remunerare adecvată persoanelor respective. Se recomandă ca responsabilii de domeniul e-Transformare să aibă deja o anumită pregătire în acest sens, de dorit în domeniile afiliate guvernării sau / și a tehnologiilor informaționale. În orice caz, se recomandă ca aceste persoane, dar și alți funcționari publici din AAPC să participe la instruirea suplimentară privind Guvernarea Deschisă, utilitatea datelor deschise, instrumentele web de interacțiune cu cetățenii, etc.

5) Rapoartele AAPC privind implementarea PAGD denotă lipsa unui standard comun privind forma și conținutul raportării.

Acest lucru face dificilă analiza comparativă a acestor rapoarte. În afară de faptul că unele autorități ale administrației publice centrale nu au elaborat rapoarte privind implementarea PAGD, în rapoartele publicate se observă lipsa unei consecvențe: în ceea ce ține de calitate, grad de detaliere a conținutului, modalitate de raportare, etc. Unele instituții au raportat în bază de obiective / subacțiuni din PAGD (de ex: MAI, MAEIE, Ministerul Apărării, etc.), în timp ce alte instituții au prezentat rapoarte întocmite în formă liberă. Lipsa unor indicatori de performanță măsurabili în PAGD se reflectă și în calitatea raportării din partea AAPC.

Recomandări

Se recomandă elaborarea unui format standard de raportare în bază de obiective și indicatori măsurabili, format care să fie obligatoriu pentru toate instituțiile parte a procesului de implementare a PAGD.

6) Întârzieri în procesul de elaborare a legislației și caracterul disonant al procesului de ajustare a legislației.

Subacțiunea nr. 1.6 din PAGD se referă la necesitatea amendării „Regulamentului privind Sistemul de poștă electronică al autorităților administrației publice” (Hotărârea Guvernului nr. 969 din 23 august 2007), prin introducerea prevederii cu privire la acordarea statutului de exclusivitate conturilor de poștă electronică guvernamentală (gov.md), cu interzicerea utilizării în corespondența de serviciu a altor conturi de poștă electronică. Subacțiunea 1.6 nu a fost realizată, ba mai mult ca atât, Hotărârea Guvernului nr. 822 din 06.11.2012 cu privire la serviciile sistemului de poștă electronică al autorităților administrației publice, a abrogat Hotărârea Guvernului nr. 969 din 23 august 2007 și regulamentul respectiv înainte ca un nou regulament să fie elaborat și adoptat. Astfel, maniera în care a fost implementată subacțiunea 1.6 din PAGD face dificilă realizarea subacțiunii 1.7 în care se cere în mod expres asigurarea respectării prevederilor Hotărârii Guvernului nr.969 din 23 august 2007.

7) Nu sunt publicate rezumatul consultărilor publice sau sinteza recomandărilor primite în cadrul consultărilor publice.

Marea majoritate a proiectelor de documente publicate online pentru consultări nu sunt complementate și cu un rezumat / sinteză a recomandărilor primite la încheierea procesului de consultări. Potrivit unor funcționari publici intervievați, rapoartele privind recomandările recepționate sunt expediate la Cancelarie, nemaifiind publicate online. În acest context, un exemplu relevant este cazul Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă. În diverse materiale publicate privind PAGD se menționează faptul că elaborarea acestui document a fost însoțită de consultări cu societatea civilă⁵¹. Acest lucru a fost confirmat din interviurile cu reprezentanții Centrului de Guvernare Electronică și Grupului de lucru Guvern deschis / Date deschise al CNP. Cu toate acestea nu a fost posibil de găsit în acces deschis un rezumat al procesului de consultări publice sau o sinteză a recomandărilor recepționate.

Recomandări:

Se recomandă asigurarea unei finalități proceselor de consultare publică prin oferirea de feedback referitor la rezultatul consultărilor respective. Această practică este foarte importantă inclusiv și datorită faptului că ar putea contribui și la creșterea gradului de implicare a cetățenilor. Se recomandă de a asigura accesul publicului la toate documentele și informațiile relevante unui anumit proiect de document consultat, care să includă și sinteza recomandărilor recepționate și documentul aprobat sau un link la acesta. Pentru a eficientiza procesul de consultări publice se recomandă să fie ajustate funcționalitățile portalului particip.gov.md încât pagina dedicată unui proiect de document publicat pentru consultări să reprezinte un dosar / „pașaport” unic exhaustiv al acestui proiect consultat, care să cuprindă atât proiectul propriu zis și toate documentele aferente (note, studii de fezabilitate, etc.), sinteza recomandărilor, varianta actualizată a documentului consultat după consultări, cât și documentul final adoptat sau un link la acest document în baza de acte legislative lex.justice.md. În cazul în care nu au fost recepționate propuneri din partea publicului, acest lucru urmează să fie expres indicat în dosarul / „pașaportul” proiectului documentului consultat. În acest sens se recomandă să fie efectuate ajustările necesare în „Regulamentul privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet”⁵²

⁵¹ http://www.egov.md/index.php/ro/initiative/guvern-deschis#.UcK-v84cl_A

⁵² Hotărârea Guvernului nr.188 din 03.04.2012

și „Regulamentul cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional”⁵³ dar și pentru a asigura caracterul obligatoriu a publicării pe internet a întregului dosar al documentelor consultate.

8) Participarea redusă a cetățenilor la procesul de consultări publice.

Problema participării scăzute a cetățenilor identificată în procesul de monitorizare a portalului particip.gov.md este confirmată și de interviurile cu responsabilii de consultări publice din ministere. Gradul redus de implicare a cetățenilor în procesul de consultare publică a documentelor elaborate de instituțiile statului, are la bază mai multe cauze de la lipsa de interes sau expertiză, până la lipsa de informații privind faptul consultării unui document dintr-un anumit domeniu și imperfecțiunea din punct de vedere tehnic a procesului de prezentare a propunerilor generale, sugestiilor sau amendamentelor concrete la documentele consultate. În afară de acești factori trebuie evidențiat și faptul că însăși PAGD cuprinde puține activități care ar contribui direct la creșterea participării cetățenilor, astfel contribuind la respectarea unuia din principiile PGD, care se referă anume la susținerea proceselor de participare a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor.

Recomandări privind creșterea vizibilității consultărilor publice.

Pentru o vizibilitate mai mare a proceselor de constituire a guvernării deschise este nevoie de o informare continuă a cetățenilor despre consultările care au loc. Mediatizarea documentelor care sunt supuse consultărilor trebuie efectuată într-o manieră personalizată astfel încât să nu se adreseze doar publicului larg ci să încerce să atingă grupul țintă a proiectelor de legi discutate. Acest lucru ar putea fi făcut prin reclamă și / sau recomandări, pe paginile tematice ale saiturilor de socializare sau a blogurilor tematice, a saiturilor de știri, inclusiv și cu utilizarea unor așa metode de marketing cum ar fi "gamification".

Altă cauză a unei participări scăzute a cetățenilor poate fi imperfecțiunea din punct de vedere tehnic a procesului de contribuire la documentele consultate cu propuneri generale, sugestiile sau amendamente concrete. Procedura de consultare implementată la moment pe saitul particip.gov.md este mai degrabă o interacțiune Cetățean – Stat, decalată în timp, decât un dialog în regim real Cetățean-Cetățean-Stat.

O analiză succintă a modalității de participare de pe saitul particip.gov.md ne arată că de la utilizatori se cere executarea următorilor 6 pași: identificarea proiectului consultat, descărcarea fișierului cu proiectul respectiv, descărcarea fișierelor suplimentare (nota informativă, plan, etc.), deschiderea și studierea acestor documente, culegerea textului comentariilor sau amendamentelor la document (sub formă de comentarii, sau utilizând funcția de evidențiere a modificărilor), expedierea documentului redactat persoanei din AAPC responsabile de consultarea publică. După aceste acțiuni persoana care a contribuit cu amendamente / comentarii la proiectul respectiv trebuie să aștepte încheierea procedurii de consultări publice, pentru ca posibil să vadă publicată o sinteză a procesului de consultare publică. Această sinteză urmează apoi a fi găsită fie pe saitul particip.gov.md fie pe saitul AAPC relevante. O altă posibilitate oferită pe saitul particip.gov.md pentru transmiterea comentariilor / amendamentelor propriu-zise, este publicarea comentariului direct pe pagina

⁵³ Hotărârea Guvernului nr.96 din 16.02.2010

proiectului de document consultat. Totuși așa o practică nu rezolvă problemele menționate, dat fiind faptul că aceste comentarii nu sunt legate prin referințe de articole specifice din documentul consultat, iar în situația existenței mai multor comentarii este dificil de distins comentariile generale de reacțiile la adresa altor utilizatori sau de comentariile vizavi de proiectul discutat. Un alt neajuns al portalului particip.gov.md este absența unor informații privind finalitatea consultărilor documentului – pe pagina documentului consultat nu sunt publicate variantele finale ale proiectelor de documente consultate și nici linkuri la documentul final adoptat.

Recomandări

Pentru creșterea participării cetățenilor la procesele de luare a deciziilor se cere desfășurarea unor activități de informare și consolidare a capacităților principalilor exponenți sociali care ar permite schimbarea graduală a interesului societății față de necesitatea participării cetățenești în cadrul guvernării deschise.

Pentru facilitarea interacțiunii cetățeanului cu [saiul particip.gov.md](http://particip.gov.md) se recomandă reducerea numărului de acțiuni pe care acesta trebuie să le execute pentru a transmite comentarii la un proiect de document publicat pentru consultări publice. În acest scop se recomandă implementarea unor tehnologii informaționale interactive cu funcții de colaborare, care să permită utilizatorului să interacționeze direct cu textul proiectului consultat la nivel de pagină web și nu utilizând fișiere Microsoft Word sau Microsoft Excel. Câteva exemple relevante în acest sens sunt instrumentele **Digress.it**⁵⁴ sau **CommentPress**⁵⁵ care oferă posibilitatea de accesare a documentului direct în pagina web precum și posibilitatea introducerii comentariilor direct la articole sau paragrafe concrete din proiectul de document consultat. Un bun exemplu de implementare practică a unor astfel de instrumente este portalul consultărilor publice „Regulation Room”⁵⁶ implementat de Cornell University, SUA. Exemplul acestui portal, ce are deviza „People talking to people talking to government”, merită a fi analizat drept o bună practică în acest sens și datorită faptului că are caracter de ghișeu unic – unde poate fi găsită toată informația privind documentul consultat: proiectul documentului și documentele aferente, comentariile cetățenilor dar și a moderatorilor pentru fiecare articol sau paragraf, cele mai relevante comentarii recomandate de comunitate, sumarul comentariilor cetățenilor, varianta finală a documentului consultat cu sinteza recomandărilor și în final varianta adoptată a documentului.

9) Utilizarea formatelor închise pentru publicarea datelor guvernamentale și a documentelor oficiale.

Hotărârea Guvernului nr.710 din 20 septembrie 2011 cu privire la aprobarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare), pe lângă alte probleme a evidențiat și faptul că „sistemele TI sunt adesea bazate pe produse software proprietare care utilizează standarde închise, ceea ce creează dependență de anumiți furnizori și împiedică integrarea lor într-un mediu interoperabil de resurse TI. Acest mod de gestionare a resurselor și sistemelor TI nu permite

⁵⁴ <http://digress.it/>

⁵⁵ <http://www.futureofthebook.org/commentpress/>

⁵⁶ <http://regulationroom.org/mortgage-protection/issue-posts/servicing/#2>

reutilizarea și partajarea eficientă a resurselor creând redundanțe și securitate scăzută.”⁵⁷ În pofida faptului că această problemă a fost scoasă în evidență încă înainte de începutul implementării PAGD, nu au fost făcute careva progrese în direcția utilizării documentelor în format deschis, cu rare excepții majoritatea instituțiilor statului continuând să publice documente în format proprietar. În urma analizării mai multor documente de pe saiturile AAPC s-a constatat că cel mai des documentele de tip text sunt publicate în format DOC, DOCX, sau PDF și documentele de tip tabele, în format XLS și XLSX. Documente în format deschis (ODT, ODS) nu au fost găsite. Formatul deschis CSV este utilizat doar de Ministerul Educației și Ministerul Finanțelor care au publicat pe portalul date.gov.md mai multe seturi de date în conformitate cu subacțiunea 3.3 din PAGD.

Regulamentul privind paginile oficiale ale AAP în rețeaua Internet (HG nr. 188 din 03.04.2012) prevede expres postarea textelor în formatele ODT (editabil), DOC (editabil) sau PDF (pct.29.6) și respectiv a tabelor în formatele CSV, XLS, sau ODS (editabil) (pct.29.7). Totuși, chiar dacă regulamentul respectiv prevede utilizarea formatelor deschise, acest lucru nu are un caracter obligatoriu, fiind lăsat la discreția responsabililor de pregătirea sau publicarea informațiilor, ceea ce diminuează din caracterul deschis și reduce din caracterul reutilizabil al datelor publicate. Utilizarea pe larg a formatelor închise pentru publicarea documentelor de către instituțiile guvernamentale nu este în concordanță nici cu ideea de „date deschise” nici cu cea de „guvernare deschisă” datorită faptului că impune utilizarea unor mijloace software proprietare, ale unui singur producător, subminează din caracterul deschis al datelor și îngreunează reutilizarea acestora.

Recomandări

Recomandarea în acest sens este să fie amendat regulamentul în cauză pentru a asigura utilizarea obligatorie inclusiv și a fișierelor în format deschis pentru publicarea datelor pe paginile oficiale ale instituțiilor.

10) Eficiența redusă a saiturilor oficiale ale AAPC

Chiar dacă există regulamente care indică informațiile care trebuie să fie publicate pe saiturile AAPC, paginile web ale ministerelor reflectă interpretarea liberă a acestor regulamente de către responsabilii de comunicare din AAPC sau tehnicienii ce administrează saiturile respective. În așa fel, informațiile publicate nu totdeauna respectă cerințele legale, au un caracter inconsecvent sau fragmentar, localizarea informației pe saiturile AAPC este dificilă. În cazul unor ministere, se creează impresia că funcția principală a site-ului oficial este cea de portal de știri diverse.

Recomandări

Se recomandă efectuarea unor audite complexe ale paginilor web ale AAPC și eliminarea neajunsurilor legate de nerespectarea prevederilor legale privind informația ce trebuie publicată pe saiturile respective.

⁵⁷ Pct 2.13 din Hotărârea Guvernului nr.710 din 20 septembrie 2011

11) Informare insuficientă a AAPC privind procesul de e-Transformare și Guvernare Deschisă.

În cazul unor ministere, la anticameră nu există informații privind coordonatorii de e-Transformare, sau a responsabililor pentru consultări cu publicul. În unele cazuri informația publicată pe situl instituțiilor respective este învechită și nu reflectă schimbările ce au avut loc în structura instituției, mișcările de personal, etc.

Recomandări

Se recomandă ca în interiorul ministerelor să fie o vizibilitate mai mare a proceselor de e-Transformare și a Coordonatorilor pentru e-Transformare precum și a procesului de implementare a Guvernării Deschise.

12) Deficiențe în procesul de comunicare cu publicul.

După cum a fost menționat, unele instituții și funcționarii acestora sunt dificil de contactat telefonic, indiferent de ziua sau ora la care se face această încercare. Acest lucru se referă nu doar la funcționarii în parte ci și la anticamerele instituțiilor respective, inaccesibilitatea telefonică a cărora îngreunează interacțiunea cetățeanului cu autoritatea respectivă.

Tot la capitolul comunicării cu publicul este și problema utilizării adreselor de email personale în comunicarea cu publicul. Chiar dacă majoritatea instituțiilor au publicat pe saiturile web adrese de email oficiale, care corespund cu cerința ca acestea să fie pe domeniul gov.md al ministerului respectiv, există cazuri când funcționarii continuă să utilizeze adrese de email personale (de ex: pe gmail.com) pentru corespondența de serviciu.

Recomandări

Se recomandă efectuarea unei evaluări a timpului necesar cetățenilor pentru contactarea telefonică a unui funcționar public dar și preluarea practicii reușite a ministerelor ce dispun de o linie fierbinte funcțională pentru interacțiunea cu cetățenii. În ceea ce ține de utilizarea adreselor de email personale în corespondența cu publicul, se recomandă instruirea suplimentară a funcționarilor în privința necesității de respectare a legislației în acest sens.

7. CONCLUZII

Concluzia de bază a studiului este că procesul de implementare a guvernării deschise decurge anevoios. Până la momentul efectuării studiului de evaluare, gradul de implementare a subacțiunilor Planului de Acțiuni pentru o Guvernare Deschisă este mediu, de circa 55,05%. În ceea ce privește realizarea obiectivelor, e nevoie de ținut cont de faptul că implementarea Planului de Acțiuni este un proces în desfășurare și o imagine completă a îndeplinirii angajamentelor asumate de Republica Moldova la aderarea la PGD va putea fi obținută în cadrul unei evaluări post-implementare. Totuși la etapa actuală, nivelul de atingere a obiectivelor trasate în plan, variază de la 12,5% (Obiectivul 3), la 53,86% (Obiectivul 1), până la 73,01% (Obiectivul 2).

Reieșind din rezultatele obținute putem vorbi despre un nivel mediu de respectare a angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul PGD. Compararea rezultatelor obținute de Moldova în implementarea PAGD și a angajamentelor asumate arată că într-o măsură mai mare este îndeplinit angajamentul ce ține de gestionarea eficientă a resurselor publice. Îndeplinirea celui de-al doilea angajament al Moldovei, privind consolidarea integrității publice este medie, iar celui de-al treilea, ce ține de îmbunătățirea calității serviciilor publice este destul de slabă.

Problemele care afectează implementarea acțiunilor planificate, sunt mai multe și țin atât de respectarea principiilor Guvernării Deschise, procesul de coordonare, implementare și monitorizare a PAGD cât și de comunicarea dintre instituțiile promotoare a Guvernării Deschise, reprezentanții AAPC și cetățeni.

În ceea ce ține de asigurarea transparenței, în pofida existenței unor realizări se remarcă o dedicație insuficientă din partea autorităților de a asigura o transparență mai mare în activitatea lor. Participarea civică este foarte joasă, fapt menționat în repetate rânduri și de funcționarii publici. Nu este o problemă exclusivă a domeniului guvernării deschise, fiind o problemă sistemică a democrației moldovenești. În același timp trebuie menționat faptul că după cum se vede din exemplul instrumentelor pentru consultări publice, soluțiile web puse la dispoziția cetățenilor au încă un șir de neajunsuri ce împiedică participarea eficientă a cetățenilor, dat fiind faptul că nu utilizează deplin posibilitățile oferite de instrumentele moderne pentru diseminarea informațiilor și colaborare în timp real a utilizatorilor. Problemele ce țin de creșterea responsabilității autorităților includ printre altele respectarea parțială a obligațiilor de publicare a declarațiilor cu privire la veniturile și proprietatea tuturor conducătorilor AAPC dar și nepublicarea în regim real a datelor cu privire la venituri și cheltuieli de către AAPC sau a rezultatelor consultărilor publice. Referitor la utilizarea noilor tehnologii câteva din problemele principale sunt lipsa de consecvență în publicarea informațiilor pe saiturile web ale AAPC, trenarea modificării cadrului legal privind petițiile electronice, utilizarea formatelor închise pentru publicarea datelor.

Problemele ce țin de procesul de coordonare și monitorizare a procesului de implementare a Guvernării Deschise, constau în insuficiența mecanismelor de monitorizare și control a realizării acțiunilor planificate, informarea insuficientă privind procesele de constituire a unei guvernării deschise, insuficiența resurselor umane. În ceea ce ține de comunicare problemele constau în vizibilitatea redusă a inițiativelor de constituire a guvernării deschise, o înțelegere slabă a avantajelor unui guvern deschis atât în rândul cetățenilor cât și în rândul funcționarilor publici, inerția autorităților publice cât și a societății.

Luând în considerare aceste concluzii, pentru o implementare mai eficientă a PAGD în viitor, recomandările de mai sus implică necesitatea intervențiilor la nivel de politici, măsuri tehnice dar și de capacity building. Este nevoie de insistat asupra faptului ca la elaborarea unui nou Plan de Acțiuni pentru perioada următoare să fie abordat un mecanism participativ mai larg care să garanteze o implicare largă a tuturor actorilor interesați încă din faza de elaborare a planului de acțiuni, pentru a asigura că acesta conține acțiuni clar definite având la bază indicatori măsurabili dar și termene de timp precise care să poată fi incluse ulterior în planurile de activitate interne ale instituțiilor statului. Acest lucru ar facilita atât activitatea coordonatorilor de e-Transformare din AAPC și a Centrului de Guvernare Electronică, dar și ar permite un control mai eficient al realizării măsurilor planificate și a depistării problemelor curente. Măsurile tehnice trebuie să pornească de la nevoia de simplificare a interacțiunii cetățenilor cu instituțiile statului, utilizarea instrumentelor interactive și pregătirea autorităților publice pentru a face față noilor instrumente interactive. În același timp este nevoie de o promovare mai mare a conceptului de Guvernare Deschisă prin prisma beneficiilor oferite de e-guvernare cetățenilor și autorităților publice.

8. ANEXE

Anexa 1. Nivelul de realizare a PAGD prin prisma subacțiunilor planificate pentru anul 2012

Obiective	Nr de ordine	Subacțiunea din PAGD	Nivelul de realizare, %
Obiectivul 1	1	1.1	62.86%
	2	1.2	68.75%
	3	1.3	59.70%
	4	1.4	0.00%
	5	1.5	0.00%
	6	1.6	0.00%
	7	1.7	75.00%
	8	1.8	0.00%
	9	1.9	87.50%
	media pe Acțiunea 1		39.31%
	10	2.2	0.00%
	media pe Acțiunea 2		0.00%
	11	3.1	100.00%
	12	3.2	100.00%
	13	3.3	72.41%
	14	3.4	12.50%
	15	3.5	100.00%
	16	3.6	100.00%
	17	3.7	100.00%
	18	3.8	50.00%
	19	3.9	0.00%
	20	3.11	Nu există informații
	media pe Acțiunea 3		70.55%
	21	5.1	100.00%
22	5.4	50.00%	
media pe Acțiunea 5		75.00%	
23	6.1	0.00%	
24	6.2	100.00%	
media pe Acțiunea 6		50.00%	
Media pe Obiectivul 1			53.86%

Obiectivul 2	25	8.1	37.50%
	26	8.2	100.00%
	27	8.3	50.00%
	28	8.4	0.00%
	29	8.5	100.00%
	30	8.6	100.00%
	31	8.7	Nu există informații
	media pe Acțiunea 8		64.58%
	32	9.1	65.63%
	33	9.2	100.00%
	34	9.4	100.00%
	35	9.5	100.00%
	36	9.6	50.00%
	media pe Acțiunea 9		83.13%
Media pe Obiectivul 2		73.01%	
Obiectivul 3	37	10.1	0.00%
	38	10.2	0.00%
	39	10.3	50.00%
	40	10.4	0.00%
	media pe Acțiunea 10		12.50%
Media pe Obiectivul 3		12.5%	
MEDIA PE TOATE SUBACȚIUNILE PAGD		55.05%	